

ISSN: 2147-1061

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ
JUORNAL OF CONSTITUTIONAL LAW
REVUE DE DROIT CONSTITUTIONNEL

Cilt: 1/Sayı 2
Volume: 1/Issue: 2
Yıl/Year: 2012

AKDENİZ HAVZASINDA ANAYASAL SÜREÇLER
LES PROCESSUS CONSTITUTIONNELS DANS LE
BASSIN MEDITERRANEEN
CONSTITUTIONAL PROCESS IN THE
MEDITERRANEAN BASIN

Yayına hazırlayan /Edited by/sous la direction de
İbrahim Ö. Kaboğlu /Bertrand Mathieu

Anayasa Hukuku Araştırmaları Derneği (Anayasa-Der) Yayını
Published by the Association of Research on Constitutional Law (ARCL)
Publiée par l'Association des Recherches en Droit Constitutionnel (ARDC)

Anayasa-Der, IACL (Anayasa Hukuku Uluslararası
ARCL is member of the IACL/ ARDC est le men

Anayasa Hukuku Dergisi
Journal of Constitutional Law/Revue de Droit
Constitutionnel

“Hakemli Dergidir”/“Peer reviewed Journal”

Cilt: 1/Sayı: 2

Volume: 1/Issue: 2

Yıl/Year: 2012

Yayın Sahibi/Publisher: Legal Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
adına Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni
On Behalf of Legal Yayıncılık San. Ve Tic.
Ltd. Sti. Publisher and Executive Editor
Av./Aal. Lütfürrahman BAŞÖZ
(Sertifika No./Certificate No. 16191)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Responsible Manager: Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu

Yayıncının Adı/Name of Publishing Company: Legal Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No./Certificate No. 16191)
Tel.: 0 216 449 04 86

Basımcının Adı/Printed by: Net Kırtasiye Tanıtım ve Matbaa San. Tic.
Ltd. Şti (Net Copy Center)
(Sertifika No./Certificate No. 13723)
Tel. 0212 249 40 60

Basıldığı Yer/Place of Publication: İnönü Cad. Beytülmalcı Sk. No: 23/A
Gümüşsuyu/Beyoğlu-İstanbul

Basım Tarihi/Publication Date: 2013

Yönetim Yeri/Place of Management: Bahariye Cad. No: 63/6 Kadıköy/İstanbul
Tel.: (216) 449 04 85 – 449 04 86 Faks
(Fax): (216) 449 04 87
(Sertifika No./Certificate No. 16191)

E-posta/E-mail: legal@legal.com.tr

URL: www.legal.com.tr

Yayın Türü/Type of Publication: Bu dergi yılda iki sayı olarak yayımlanan yerel, süreli hakemli bir hukuk dergisidir/
This journal is a peer-reviewed national law journal published two times in a year

ISSN: 2147-1061

Dergiye yapılan atıflarda “**AYHD**” kısaltması kullanılmalıdır.

*For citations please use the abbreviation: “**AYHD**”.*

Katkıda bulunmak isteyenler için iletişim bilgileri/

All correspondence concerning articles and other submissions should be addressed to:

E-mail: ikaboglu@marmara.edu.tr

Selin.Esen@politics.ankara.edu.tr

Bu dergide yayımlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlara aittir.
Articles published in this journal represent only the views of the contributors.

Copyright © 2013

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Legal Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti. ile Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu'nun yazılı izni olmadan, fotokopi yoluyla veya elektronik, mekanik ve sair suretlerle kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, kayda alınamaz.

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by means, without the prior expressed permission in writing of the Legal Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Sti. and Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ

Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D. 6 Kadıköy – İstanbul

Tel: (216) 449 04 85 – 449 04 86 Faks: (216) 449 04 87

İnternet adresi: www.legal.com.tr/http://anayasader.org/

E-posta: legal@legal.com.tr/anader@googlegroups.com

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

Profesör İbrahim Ö. Kaboğlu, Marmara Üniversitesi

Profesör Necmi Yüzbaşıoğlu, Galatasaray Üniversitesi

Profesör Sibel İnceoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi Üniversitesi

Profesör Bertil Emrah Oder, Koç Üniversitesi

Profesör Sevtap Yokuş, Kocaeli Üniversitesi

Doçent Eric Sales, Galatasaray ve Montpellier Üniversiteleri

Doçent Sultan Üzeltürk, Yeditepe Üniversitesi

Doçent Selin Esen, Ankara Üniversitesi

Doçent Ece Göztepe, Bilkent Üniversitesi

Doçent Şule Özsoy, Galatasaray Üniversitesi

DANIŖMA KURULU /ADVISORY BOARD

Professor Rainer Arnold, University of Regensbourg

Profesor César Landa Arroyo, Ponticia Universidad Catolica del Peru

Professeur Yadh Ben Achour, Université de Cartage

Professor Eva Brems, Ghent University

Profesör Meltem Dikmen Caniklioğlu, İzmir Ekonomi Üniversitesi

Profesör Osman Doğru, Marmara Üniversitesi

Professor Marcelo Figueiredo, Pontifica Universidade Catolica de Sao Paulo

Professeur Thomas Fleiner, Université de Fribourg

Professeur Lauréline Fontaine, Sorbonne nouvelle-Paris 3

Professor Lech Garlicki, European Court of Human Rights

Professeur Tania Groppi, Université de Siena

Professor Vicki Jackson, Harward School of Law

Professor Mo Jihong, Institute of Law, Chinese Academy of Social Sciences

Profesör İoanna Kuçuradi, Maltepe Üniversitesi

Professeur Jean Marcou, Université de Grenoble

Professeur Bertrand Mathieu, Université Paris-Sorbonne

Professor Jean Morange, Université de Limoges

Professor Christina Murray, University of Cape Town

Profesör Erdal Onar, Bilkent Üniversitesi

Profesör Merih Öden, Ankara Üniversitesi

Professor Raul Pangalangan, University of Philippines

Professor Michel Rosenfeld, Cardozo School of Law

Professor Martin Scheinin, European University Institute

Professor Eivind Smith, University of Oslo

Professor Adrienne Stone, University of Melbourne

Professor Elena-Simina Tanasescu, University of Bucharest

Profesör Turan Yıldırım, Marmara Üniversitesi

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ YAYIN İLKELERİ
PUBLICATION AND SUBMISSION REQUIREMENTS OF
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW

1. Anayasa Hukuku Dergisi, yılda iki sayı olarak yayımlanan hakemli bir dergidir.

Journal of Constitutional Law is a peer-reviewed journal published two times in a year.

2. Dergi’de yayımlanabilecek yazılar, Anayasa Hukuku alanını ilgilendiren içerikte her türlü makale, karar incelemesi ve kitap incelemesi ile çevirilerdir. Yazıların dili, Türkçe veya diğer Avrupa dilleridir.

This is a journal of law focusing on legal issues concerning Constitutional law. Articles, case notes and comments, discussions of legislative development, book reviews and other similar type of papers which are written in Turkish and in other European languages are welcome.

3. Dergi’de yayımlanmak üzere gönderilen yazılar başka bir yerde yayımlanmamış ya da yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

Articles that will be sent to the editor should not be published elsewhere nor be submitted to other journals simultaneously.

4. Yazılar microsoft word (microsoft office 98 ve üzeri versiyonlar) formatında (doc veya docx dosya uzantılı olarak) yazılmış olmalıdır. Ayrıca yazılar, aşağıdaki şekil şartlarına uygun olarak kaleme alınmış olmalıdır.

Kağıt Boyu: A4

Üst: 2.5 cm; Alt: 2.5 cm; Sol: 2 cm; Sağ: 2 cm

Metin: Times New Roman, 12 punto, 1.5 satır aralığı, iki yana yaslı

Dipnotlar: Sayfa altında, Times New Roman, 10 punto, 1 satır aralığı, iki yana yaslı

Articles should be submitted as microsoft word (either with doc or docx file extensions) documents (microsoft office 98 or higher versions). Articles should be written according to the following style guidelines:

Paper size: A4

Top: 2.5 cm; Bottom: 2.5 cm; Left: 2 cm; Right: 2 cm

Text body: Times New Roman, 12 points, at 1.5 line spacing, justified

Footnotes: Times New Roman, 10 points, at 1 line spacing, justified

5. Her yazı, kaydedildiği bir CD ile ya da elektronik posta yolu ile microsoft word formatında editöre teslim edilmelidir. Yazının basılı olarak teslimi gerekmemektedir.

Softcopy of the article either on a CD or as an attached microsoft word document via e-mail should be submitted to the editor. There is no need to submit any hardcopy of the article.

6. Yazıyla birlikte yazarın (veya yazarların) adına, unvanına, çalıştığı kuruma, açık adresine, kolay ulaşım sağlanabilecek telefon numaralarına ve elektronik posta adreslerine ilişkin bilgiler de editöre ulaştırılmalıdır.

The name(s), formal position(s), institutional affiliation(s) and contact details (especially e-mail(s)) of the author(s) must be clearly included with the submission to the editor.

7. Dergi'ye gönderilen makaleler Türkçe ve İngilizce başlık ile hem İngilizce hem de Türkçe özet kısmı içermelidir.

Each submission should contain a Turkish (only for Turkish authors) and an English Title, as well as structured Abstract in Turkish (only for Turkish authors) and English.

8. Dergi'ye gönderilen makalelerde, ilgili makaledeki konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce uygun *anahtar kelimeler* bulunmalıdır.

All articles should be accompanied by sufficient number of keywords in Turkish (only for Turkish authors) and English that reflect the content of the article.

9. Dergi'ye gönderilen makalelerde kullanılan kaynaklar, makale sonunda *kaynakça* olarak alfabetik sırada verilmiş olmalı ve kullanılan kaynaklar dipnotunda veya metin içerisinde kısa olarak yer almalıdır.

All references cited in the text should be numbered in order of mention in the text and should be given abbreviated form in footnotes. They should be listed in full form at the end of the article in an alphabetically arranged bibliography as well.

10. Dergi'ye gönderilen makalelerin yazım bakımından son denetimlerin yapılmış olduğu ve *basılmaya hazır olarak* verildiği kabul edilir.

All submissions are regarded as ready to publish and already proofread by the author himself or herself.

11. Yayın Kurulu'nda ilk değerlendirilmesi yapılan makaleler, anonim olarak hakeme gönderilecek, hakemden gelen rapor doğrultusunda makalenin yayımlanmasına, hakemden gelen rapor çerçevesinde düzeltme istemesine ya da yayımlanmamasına karar verilecek ve yazar durumdan en kısa zamanda ve genellikle e-posta yolu ile haberdar edilecektir. Tamamlanmış veya düzeltilmiş yazı, Yayın Kurulu'nca, tekrar hakeme gönderilebilir.

Articles will initially be examined by the editorial board. After initial evaluation by the editorial board, the submissions will be sent to an anonymous peer reviewer, who is determined by the editorial board. In case of rejection or proposed amendments, the contributor(s) will be informed (generally via e-mail) in adequate detail and provided with a copy of the reviewer's report. Whenever needed or necessary, a reviewed and amended submission may be sent to a second reviewer.

12. Dergi, hakemin yazarı bilmemesi esasına (*kör hakemlik*) dayanır. Hakeme gönderilecek makalelerde de yazarın kimliğine ilişkin bilgilerin gizliliği sağlanır.

All articles submitted are subject to a blind peer review. The identity of the author(s) and reviewer(s) will not be revealed to the other party.

13. Dergi basıldıktan sonra ilgili sayının yazarlarına ve bu sayıda hakemlik yapmış olanlara ücretsiz olarak gönderilir.

Free copies of the published issue will be sent both to the author(s) and to the reviewer(s).

Anayasa Hukuku Dergisi Çıkarken ...

1 Nisan 2011’de kurulan Anayasa Hukuku Araştırmaları Derneği (Anayasa-Der), Tüzüğünde belirtilen amaçlar doğrultusunda etkinliklere başlamış ve aradan geçen bir yıl gibi kısa sayılabilecek zaman diliminde kurumsallaşma yolunda somut adımlar atmış bulunuyor.

Anayasa-Der, Anayasa Hukuku Uluslararası Derneği (IACL) tarafından yılda iki kez düzenlenen yuvarlak masa toplantılarından 2011’in ilk yarısındakine ev sahipliği yaptı (28-29 Nisan). Ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen böyle bir toplantı, Türkiye’nin sıcak gündemini oluşturan “Anayasanın Yenilenmesi” konusuna özgüldü. Toplantıya, Brezilya’dan Çin Halk Cumhuriyeti’ne, Güney Afrika’dan Avustralya’ya, onlarca ülkeden, uluslararası ölçekte tanınan çok sayıda anayasa uzmanı katıldı. Toplantıya izleyici olarak katılımın yoğun oluşu ve tartışmaların canlılığı, yurt dışından gelen konuklar üzerinde çok olumlu izlenimler yarattı; Türkiye’de anayasal sorunların önemi ve güncelliği hakkında doğrudan bilgi edinmelerini sağladı.

Anayasa ve hukuku, sadece ülkemizde değil, bütün dünyada, üzerinde yoğun bir biçimde çalışılan bir hukuk, siyaset bilimi ve insan hakları disiplini. Ortak bilimsel etkinlik ve yayınlar, giderek daha çok sayıda yapılmaktadır.

Bölgemizde tanık olunan anayasal ve siyasal dönüşümler de, Türkiye’deki anayasal çalışmaların önemini ulusal sınırlar ötesine taşımış bulunuyor.

Ülkemizde, son yıllarda, gerek anayasa üzerine çalışan meslektaş sayısında, gerekse bu alanda artış gösteren yayınlar, kayda değer. Bununla birlikte, anayasa konu ve sorunlarına özgülenen süreli bir yayına duyulan ihtiyaç, uzun zamandan beri hissediliyordu.

Avrupa Devletlerinde yapılan bu tür yayınlar, ulusal sınırları çoktan aşmış bulunuyor. Bunlar, karşılaştırmalı anayasa hukuku çalışmalarına en elverişli yayınlardır. Böyle bir işlev, Anayasa Hukuku Dergisi için de geçerlidir. Anayasa-Der’in IACL üyeliği dikkate alındığında, Derneğin bir yayın organı olarak düşünölen Dergi’nin, sadece ülkemizdeki anayasa tartışmaları ve Türkçe ile sınırlı kalması düşünölemezdi.

Dergi adı için üç dilin birlikte kullanılması, böyle bir amaçla örtüşmektedir. Dergi danışma kurulu üyelerinin çoğunluğunun dünyanın beş kıtasından seçkin anayasa hukukçularından oluşması da, bu süreli yayının uzun vadeli ereği üzerine fikir vermektedir.

Bu bakımdan, ilk sayının, IACL ve Anayasa-Der işbirliğinde yapılan “Anayasanın yenilenmesi” üzerine yapılan uluslararası toplantıda sunulan bildirilere özgülmesi anlamlıdır.

Yayınlama görevini üstlenen Legal Yayınevi, önemli bir tarihi işlevi yerine getirmektedir.

Uluslararası hakemli Anayasa Hukuku Dergisi'nin, ülkemizde, bölgemizde ve dünyada, insan haklarının, demokrasinin ve hukukun üstünlüğünün ilerletilmesine katkıda bulunması dileğiyle...

İbrahim Ö. Kaboğlu
21 Nisan 2012

Publishing the Journal of Constitutional Law

Association of Research on Constitutional Law (Anayasa-Der) was founded on 1 April 2011 and began operating immediately in accord with the objectives set out in its statutes. In the year that has since elapsed, the Association has taken concrete steps towards institutionalization.

In 2011 (28-29 April), Anayasa-Der hosted the first edition of the Round Table conferences held twice annually by the International Association of Constitutional Law (IACL). This marked a ground-breaking event for Turkey, and the theme allocated to the conference, Constitutional Renewal, was a highly topical one for the country. Many internationally recognized constitutional experts were in attendance from as far and wide as Brazil, the People's Republic of China, South Africa and Australia. The large turnout of observers and liveliness of discussions made a strongly positive impression on overseas guests, as well as informing them directly about the importance and current status of constitutional issues in Turkey.

Constitutions and constitutional law represent a discipline of law, political science and human rights that has been, and still is, worked on intensively not only in Turkey, but all over the world. Associated scientific activities and publications are growing in number all the time.

Constitutional and political changes unfolding in the region have also elevated the importance of constitutional activities in Turkey to an international level.

In recent years, Turkey has seen a significant increase in the number both of colleagues working on constitutional issues and of related publications. Nonetheless, there had been a long-standing need for periodicals specializing in constitutional issues and problems.

Comparable periodicals brought out in European countries have long transcended national boundaries. These publications offer the most expedient tool for comparative studies. A similar function is also true of the Constitutional Law Journal. Bearing in mind that Anayasa-Der is a member of the IACL, it would have been inconceivable to limit the scope of the Association's publication to Turkish constitutional debates alone and to publish it solely in Turkish.

Publishing the Journal in three languages is consistent with this objective. Equally, the fact that the Advisory Board is made up of a majority of constitutional experts from all five continents gives an idea of the long-term aims of the Journal.

In this respect, dedicating the first edition to presentations on 'Constitutional Renewal' made at the IACL/Anayasa-Der Round Table conference is meaningful.

Legal Yayınevi, the publishing house which has taken on the task of publishing the Journal, is fulfilling a crucial and historic function.

It is my sincere wish that the internationally refereed Constitutional Law Journal will contribute to the advancement of democracy, human rights and the rule of law in Turkey, the region, and indeed the world as a whole...

İbrahim Ö. Kaboğlu

21 April 2012

SUNUŞ

Anayasa Hukuku Dergisi'nin ilk sayısı, "anayasanın yenilenmesi" (anayasal düzenin devamlılığı sürecinde kurucu iktidar sorunsalı)/ "Renewal of a constitution" (Constituent power within the framework of the constitutional legal order's continuity) konusuna övgülenmişti. Bu sayı ise, bölgemizdeki anayasal ve siyasal gelişmelere övgülenmiş bulunuyor. Bu bakımdan, bu sayının metinlerini, "Akdeniz Havzasında Anayasal Süreçler" başlıklı toplantı oluşturuyor olsa da, "bölge" kavramı, geniş anlamında kullanılmakta: İspanya'dan Mısır'a, Türkiye'den Tunus'a uzanan geniş bir alan. Bu bakımdan, bu sayıda, anayasal süreçlere ilişkin bilgiler değil sadece, aynı zamanda "anayasa hukuku tarihinden bir kesit" yansımaktadır.

Toplantıda yapılan -açılış ve oturum başkanları- konuşmalardan kısa kesitler, konunun önemi kadar çok yönlü boyutlarının da bir kanıtıdır:

- "Bu toplantının önemi, sadece bölge ülkeleriyle sahip olduğumuz sıkı tarihi ve kültürel bağlarla sınırlı değildir. Aynı zamanda anayasal süreçler bakımından bir örtüşme söz konusudur. Zira "Arap Baharı" adı verilen dönemde başlayan yeni anayasa çalışmaları, bizdeki yeni anayasa arayışının somutlaştığı dönemle aynı zaman dilimine rastlamaktadır." (Prof. Dr. Emin Arat, Marmara Üniversitesi Rektör v.).

- "Bütün bu ülkelerde etnik, dinsel farklılıklara yönelik ayrışmalar var. Bu ayrışmaların getirdiği bölünmeler, kutuplaşmalar var. Bu gibi bölünmüş ülkelerde anayasa yapılmasında teknik nedir, bunun üzerinde düşünmek gerekir: Bu gibi ülkelerde anayasa yapma açısından bir meşruiyet açığı var. Yani bu tür ülkelerde, Meclis'te çoğunluğa sahip olmak, anayasa yapmak için yeterli değil; demokratik meşruiyeti sağlamıyor. Hükümet denetimindeki bir yasama organının yaptığı anayasa, demokratik meşruiyet bakımından eksik kalıyor. Ancak partiler arası ortak bir organ kurulması (bizim Meclis'te kurduğumuz Uzlaşma Komisyonu gibi), organ içinde oybirliği yönteminin sağlanması ve -asıl önemli olanı- halkın katılımının sağlanmasıyla demokratik meşruiyeti elde etmek mümkün olabiliyor... Bu gibi toplumlarda bir çoğunluk rejiminden, bir çoğulculuk rejimine geçmek gerekiyor. Bir güç tekelinden, bir güç yoğunlaşmasından; bir güç paylaşımına geçmek gerekiyor. Bugün Türkiye'de anayasa yapımındaki en önemli sorun da budur. Acaba bir çoğunlukçu rejimden, çoğulcu rejime geçebilecek miyiz? Bir güç yoğunlaşmasından, güç paylaşımı sistemine geçebilecek miyiz? Tabii ki bölünmüş toplumlarda en önemli sorun da; toplumun bütün kesimlerini içine alan, toplumun hiçbir kesimini dışlamayan, herkesin kendisini ait hissedebildiği bir anayasa yapabilmek gerekiyor. Bunu başarabilecek miyiz? Bunun Türkiye için geçerli olduğu kadar aynı zamanda Akdeniz

havzasındaki mağrip ülkeleri ve başka ülkeler için de geçerli olduğunu sanıyorum.” (Rıza Türmen, TBMM Üyesi).

-“Parlamentar rejimler de zaman zaman antidemokratik uygulamalar yaratabiliyor, oluşturabiliyor. Türkiye’de buna “çoğunluk diktası” lafını çok kere kullanıyoruz. Haliyle yeni anayasa yapmak için herkesin kolları sıvıdığı bir dönemde, gerçekten bölgenin Lübnan gibi geçmiş tecrübeleri, Mısır gibi geleceğe yönelik perspektifi çok önemli... Güney komşumuz Irak’ın neresinden bakarsanız liberal devlet için iyi - kötü bir anayasası var. İşgal sonrası yapılan anayasa, iyi de bir anayasa; akademisyenler hazırladı. Fakat uygulamada Irak, gerçekten ne siyasi istikrara kavuşabildi, ne de gruplar arasında uyum sağlayabildi. Anayasa yazılı olarak fena değil. Ama faaliyetler noktasında gittikçe daha diktatörce uygulamalardan tüm halk; hem Kürtler hem diğer gruplar şikayet ediyor. Yani Irak; anayasa yapılırken gerçekten de çoğunluk diktasına gitmeyecek bir anayasa yapmaya ve grupları memnun etmeye çalışırken, siyasi istikrarı da sağlayabiliyor olmak gibi iki ayrı yeteneği kaybetmiştir.” (Aslı Aydıntaşbaş, Milliyet Gazetesi).

-“1961 Anayasası aslında Türkiye’nin şimdiye kadar gördüğü anayasaların içerisinde en iyisidir... Temsilciler Meclisi, “Milli Birlik Komitesi” diye askerlerden oluşan meclisin yanında ikinci meclistir. Asıl çalışmayı Temsilciler Meclisi yaptı. Amaç; demokrasiye, insan haklarına imkan sağlamaktı. Bu büyük ölçüde başarılı oldu... Ama bunun en büyük eksikliği, Temsilciler Meclisi’nin çalışmalarına, o zamanlar iktidarda bulunan, Demokrat Partililerin katılamaması; bu büyük eksikliği oldu. Aslında onlar da girseydi eminim birçok maddesi yine kabul edilirdi... Bugün artık anayasanın asıl amacı, katılımın sağlanmasına çok önem verilmesidir. Umarım ‘82 Anayasası ile ilgili çalışmalarda böyle bir sonuca varırız.” (Altan Öymen, Radikal Gazetesi).

Bu gözlemler ve 27 Nisan 2012’den bu yana ülkemizde ve Akdeniz havzasında, özellikle Mısır ve Tunus’taki olaylar ve karşı dalgalar, “anayasa yapımı”nın zorluklarını gözler önüne sermiş bulunuyor. Dahası, bir anayasa yapılsa da, bunun ne ölçüde demokratik olacağı, demokratik olduğu varsayımında bunun etkili bir biçimde uygulanıp uygulanamayacağı, daha az önemli olmayan sorunlardır.

Bu nedenle, ” yapım yöntemi-içerik ve uygulama” arasındaki sıkı ilişki çerçevesinde “anayasa diyalektiği” kavramı kullanılabilir. Şimdilik görünen, bölge devletlerinin “anayasa diyalektiği”ne oldukça yabancı oluşlarıdır. Türkiye gibi demokratik deneyimi bulunan bir ülke bile bunda zorlandığına göre, Akdeniz havzasında anayasacılık uzun bir süreçte yayılacağına benziyor. Anayasa Hukuku Dergisinin bu sayısı, bu süreçle ilişkin derli-toplu ve bilimsel nitelikte bilgi sunmaktadır.

Akdeniz Havzasında Anayasal Süreçler başlıklı toplantı, Anayasa Hukuku Araştırmaları Derneği (Türkiye) ve Marmara Üniversitesi ev

sahipliğinde Fransız Anayasa Hukuku derneği ve Tunus Anayasa Hukuku Derneği arasında bilimsel işbirliği çerçevesinde gerçekteşmiştir. Toplantıya, Fransa Büyükelçiliği, Legal Yayınevi ve Tunus Büyükelçisi Akın Algan destek vermiştir. Yayın aşamasında, Araştırma Görevlileri Tolga şirin, Ömer Egeliği ve Gözde Atasayan yardımcı olmuş ve Fransızca metinleri Türkçe'ye Reha Yünlüel çevirmiştir. Profesör Bertrand Mathieu, ortak editörlüğü kabul ederek önemli bir katkı sağlamıştır.

Bu vesileyle, yayının gerçekteşmesinde emeği geçen herkese teşekkürü borç bilirim. 31 Aralık 2012

İbrahim Ö. Kaboğlu

FOREWORD

The first volume of Constitutional Law Journal focused on “Renewal of a constitution” (Constituent power within the framework of the constitutional legal order’s continuity). This volume focuses on political and constitutional developments in our region. Even though the texts of this volume are generated from the “Constitutional Processes in the Mediterranean Basin”, the word “region” is used in a more general sense: from Spain to Egypt, from Turkey and Tunisia. Turkey is also included in the process. In that sense this volume is not only about information related to constitutional processes, but also about “a fragment from the history of constitutional law”.

Short quotations from the speeches made in the meeting are proof for how important the subject is.

- “The importance of this meeting is not limited to the historical and cultural ties we have with these countries. At the same time, there is an overlap of constitutional processes because the attempts to write new constitutions that started with “Arab Spring” coincides with new constitution writing in our country (Prof. Dr. Emin Arat, Marmara University, Acting Rector).

-“All these countries have ethnic and religious differences, and polarizations and separations caused by those differences. We need to think about the techniques of how to write a constitution in those countries. There is a legitimization problem, which means it is not enough to have the majority in the parliament to come up with a new constitution. A new constitution made by the legislative power that is under the control of the government falls short in terms of legitimacy. Democratic legitimacy can be achieved only by creating organs that involve all the political parties and by guaranteeing the involvement of the people. These countries need to transform from a regime of majority to a regime of plurality. Instead of concentration of power we need division of power. This is the main problem in constitution making in Turkey today. Are we able to make this transition? Will we be able to share the power? In a segregated society the other difficulty is to include different sections of the society, to create a sense of belonging. Are we able to accomplish that? I believe this is possible not only for Turkey but also for the other Western countries of the Mediterranean (Rıza Türmen, Member of the National Assembly).

-”Parliamentary regimes can create anti-democratic applications. We use the word “dictatorship of the majority” for this reason. Therefore in a period when everybody is working to prepare a new constitution it is important to consider past experiences of Lebanon or future perspectives

of Egypt. Our southern neighbor Iraq has an almost fair constitution. It is a good constitution prepared by scholars after the invasion. But in practice Iraq does not have political stability or cohesion between different communities. The constitution is not bad in writing but in application it gets more dictatorial every day, so that not only Kurds but also other ethnic groups complain about it. Therefore Iraq has lost its ability to have political stability while preparing a constitution that will not allow a dictatorship of the majority (Aslı Aydıntaşbaş, Milliyet).

-“The constitution of 1961 is the best one Turkey has ever seen. The house of representatives is the second assembly after the National Unity Committee formed by the military. The real work has been done by the house. The purpose was to give way to democracy and human rights. And there was some kind of a success. But the missing link was that Democrat Party who had the government did not contribute to house’s work. If they had participated, I am sure, many articles would have been accepted anyway. The purpose of the constitution today is participation. I hope we have that outcome regarding the study on 1982 constitution (Altan Öymen, Radikal).

These observations and developments after April 27, 2012 in our country, in Egypt and Tunisia, the counter-waves, show us the difficulties in constitution making. In addition it is also important to analyze how democratic the new constitution is, and whether it will be applied in a democratic way.

This is why the close relationship between the “method of making – content and application” we can use the term “dialectics of constitution”. What we have seen so far is that the countries of the region are not familiar with this concept. If even democratic countries like Turkey find it difficult to adopt, the constitutionalism will be a long process in the Mediterranean.

The meeting titled Constitutional Processes in the Mediterranean Basin was hosted by the Constitutional Law Research Foundation (Turkey), in cooperation with the Constitutional Law Foundation (France) and Constitutional Law Foundation (Tunisia). The French Embassy, Legal Publishing House and Turkish Ambassador for Tunisia Akın ALgan also supported the meeting. For this publication Assistants Tolga Şirin, Ömer Egeliği and Gözde Atasayan provided support and Reha Yünlüel translated the texts from French to Turkish. Professor Bertrand Mathieu joined as co-editor.

I hereby want to thank everybody for their help in the publication process. 31 December 2012

İbrahim Ö. Kaboğlu

AVANT - PROPOS

Le premier numéro de la Revue de Droit constitutionnel a été consacré au “renouvellement de la Constitution” (le pouvoir constituant dans la continuité de l’ordre constitutionnel). Celui-ci est consacré aux développements politico-constitutionnels dans notre région. En effet, ce numéro est un recueil des actes de la journée constitutionnelle sur “les processus constitutionnels dans le bassin méditerranéen”. Cependant, la notion de “région” est utilisée dans son sens large: une espace élargie de l’Espagne en Egypte, de la Turquie en Tunisie. De ce fait, la Revue reflète en même temps “l’instantanée de l’histoire de droit constitutionnel”, mais pas seulement les éléments relatifs aux développements constitutionnels.

Le thème abordé est d’autant important que multidimensionnel. Certains passages des discours d’ouverture et de présidents de séances en sont la preuve :

-“L’importance de cette rencontre n’est pas seulement limitée aux liens historico-culturels de la Turquie avec les pays de la région. Il s’agit en même temps d’une coïncidence du point de vue des processus constitutionnels. Car, les travaux sur les nouvelles constitutions entamées à l’occasion du “Printemps Arabe” correspondent au même moment historique” (Prof. Dr. Emin Arat, vice-Recteur de l’Université de Marmara).

-“ Dans tous ces pays, nous constatons les divergences de point de vue ethnique et religieux. Ces divergences ont provoqué des divisions et des polarisations. Il faut réfléchir sur la technique de l’élaboration de la Constitution dans ces sociétés divisées: il s’agit de se pencher sur le déficit de légitimité du point de vue de l’élaboration de la Constitution dans ces pays. La majorité à l’Assemblée ne suffit ni pour l’élaboration de la Constitution, ni la légitimité démocratiquement. Une Constitution élaborée sous le contrôle gouvernemental manque de légitimité démocratique. Néanmoins, la mise en place d’une instance commune sur la représentation paritaire des partis politiques telle que la Commission du compromis à l’Assemblée nationale de Turquie et la procédure de l’unanimité ainsi que la participation des citoyens peuvent assurer cette légitimité démocratique... Le passage d’une société majoritaire à la société pluraliste semble essentiel. Les sociétés en cause doivent passer de la concentration du pouvoir au partage des compétences. C’est un problème le plus important de la Turquie actuelle dans le processus d’élaboration de la Constitution. On peut se demander si nous pouvons passer d’un régime majoritaire au régime pluraliste. Pourrions-nous passer de la concentration du pouvoir au partage des compétences? Un autre problème le plus important dans les sociétés

divisées, est celui d'élaborer une Constitution que tout le monde peut s'approprier. Est-ce que nous pourrions y parvenir? C'est une préoccupation qui est valable autant pour la Turquie que pour les Etats du bassin méditerranéen" (Rıza Türmen, Député).

-“Les régimes parlementaires peuvent se transformer en régimes non-démocratiques. Pour une telle pratique en Turquie, nous utilisons souvent le terme “dictat de la majorité”. Ceci dit, dans cette période d'élaboration des Constitutions, il me semble que l'expérience du Liban dans le passé et la perspective de l'Egypte pour l'avenir sont très importantes... L'Irak, notre voisin du Sud, dispose d'une Constitution, plus ou moins libérale... Mais, dans la pratique, l'Irak n'a pas pu assurer la stabilité, ni l'harmonie entre les groupes différents. Malgré les avancées au niveau du texte, tous les peuples et les groupes se plaignent des pratiques dictatoriales au fur à mesure. Autrement dit, lors de l'élaboration de la Constitution on s'est efforcé de prévenir les risques de la dictature de la majorité, mais dans la pratique la Constitution a perdu la qualité d'assurer la stabilité politique.” (Aslı Aydıntaşbaşı, Editoriale au Journal Milliyet).

-“La Constitution de 1961 est la meilleure parmi les constitutions que la Turquie a connues... L'Assemblée des Représentants fut la deuxième assemblée à côté de l'assemblée appelée “le Comité de l'Unité nationale”. Le travail essentiel a été réalisé par l'Assemblée des Représentants. L'objectif était d'atteindre à la démocratie et le respect des droits de l'Homme. Cet objectif a été réalisé dans une large mesure... Toutefois, la non-participation du Parti Démocrate aux travaux de l'Assemblée des Représentants fut le gros point faible. En effet, je suis sûr que la majorité des articles de la Constitution seraient adoptés si le Parti démocrate était représenté dans l'Assemblée. Aujourd'hui, l'objectif principal de la Constitution doit être accordé l'importance majeure à la participation. J'espère que nous arriverons à un tel objectif dans les travaux relatifs au renouvellement de la Constitution de 1982” (Altan Öymen, Editoriale au Journal Radikal).

Les remarques citées, les événements et les contre-vagues auxquels nous assistons depuis le 27 Avril 2012 en Turquie et dans le bassin méditerranéen et, surtout en Egypte et en Tunisie ont approuvé les défis de “l'élaboration d'une Constitution”. De plus, l'élaboration d'une Constitution ne signifie pas une garantie a priori pour le caractère démocratique de celle-ci. A supposé qu'elle soit démocratique, l'efficacité de sa pratique n'est pas moins importante.

Pour cette raison, il est possible d'utiliser l'expression de “dialectique constitutionnelle” en envisageant une liaison stricte entre “la procédure d'élaboration-le contenu et la pratique”. Pour l'instant, il

semble que les Etats de la Région sont allés assez loin dans la “dialectique constitutionnelle”. En envisageant les difficultés des Etats tels que la Turquie qui ont déjà une expérience démocratique, on peut avancer que le constitutionnalisme dans le bassin méditerranéen aurait un chemin assez long à parcourir... Ce numéro de la Revue de Droit constitutionnel reflète une approche comparée et globale de ces processus en cours.

La journée constitutionnelle sur les Processus constitutionnels dans le bassin méditerranéen a été organisée par l'Association des Recherches en Droit constitutionnel et par l'Université de Marmara en coopération scientifique avec l'Association Française de Droit Constitutionnel et l'Association Tunisienne de Droit constitutionnel. La journée a été soutenue par l'Ambassade de France et La Maison d'Édition Legal ainsi que Mr Akın Algan, Ambassadeur de Turquie à Tunis. Les assistants Mr Tolga Şirin, Mr Ömer Egeli et Melle Gözde Atasayan ont apporté leur soutien pour recueillir les textes. La traduction vers le turc des textes en français a été assurée par le juriste Mr Reha Yünlüel.

Mon cher collègue et ami Bertrand Mathieu a eu l'aimabilité d'accepter d'être co-éditeur de ce numéro.

A cette occasion, je voudrais remercier à tous qui ont oeuvré à la réalisation de cette publication. Le 31 décembre 2012

Ibrahim Ö. Kaboğlu

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW

Cilt: 1/Sayı: 2
Volume: 1/Issue: 2
Yıl/Year: 2012

İÇİNDEKİLER/CONTENTS/SOMMAIRE

SUNUŞ.....	XVII
FOREWORD	XXI
AVANT - PROPOS	XXIII

- I -

AKDENİZ'DE ANAYASACILIĞA DOĞRU
TOWARD CONSTITUTIONALISM IN MEDITERRANEAN VERS LE
CONSTITUTIONNALISME EN MEDITERRANEE

Anayasa Hukukçuları Ağı Projesi Avro-Akdeniz Coğrafi Bölgesinde Hukuk Devleti Constitutional Lawyer Network Project, Rule of Law in Euro Mediterranean Geographical Region Projet D'un Réseau de Constitutionnalistes L'état de Droit Dans le Cadre Géographique Euro-Méditerranéen Bertrand Mathieu	1
Tunus'ta Demokratik Geçiş Democratic Transition in Tunisia La Transition Démocratique en Tunisie Yadh Ben Achour.....	17
Akdenizde Anayasacılık Hareketleri Karşısında Türkiye Turkey in the Face of Constitutionalism Movements in the Mediterranean La Turquie Face au Constitutionnalisme en Méditerranée İbrahim Ö. Kaboğlu	37

- II -

MAĞRİP/NORTH AFRICA/MAGHREB

Tunus Ulusal Kurucu Meclisi'nce Anayasa'nın Kaleme Alınması The Drafting of the Constitution by the National Assembly La Rédaction de la Constitution Par L'assemblée Nationale Constituante de Tunisie Fadhel Moussa	69
Cezayir'de Umud ile Hayalkırıklığı Arasında Kurumsal ve	

Siyasi Reformlar Institutional And Political Reforms in Algeria, Between Hope and Hopelessness Réformes Institutionnelles et Politiques en Algérie Entre Espoir Et Déception Bachir Yelles Chaouche	85
Demokrasiye Geçişin 3 Komisyonu 3 Commissions for Democracy Les Trois Commissions de la Transition Démocratique Neji Baccouche	113

- III -

MAŞRIK/MIDDLE EST/MACHREK

25 Ocak 2011 Devriminden Bu Yana Mısır'daki Anayasal Dönüşümler Constitutional Developments in Egypt Since the Revolution of 2011 Les Evolutions Constitutionnelles en Egypte Depuis la Revolution du 25 Janvier 2011 Yousri Elassar	129
--	-----

- IV -

**TÜRKİYE'DE ANAYASAYI YENİLEME SÜRECİ
PROCESS RENEWAL OF THE CONSTITUTION IN TURKEY PROCESSUS
DE RENOUVELLEMENT DE LA CONSTITUTION EN TURQUIE**

Anayasa Uzlaşma Komisyonu: Toplum Sözleşmesi İçin Bir Fırsat Constitutional Reconciliation: A Chance to a New Social Contract for Turkey Ahmet İyimaya.....	155
Demokrasi ve İnsan Hakları Önünde Bir Engel Olarak 1982 Anayasası'nın Ruhu The Spirit Of 1982 Constitution as an Obstacle in Front of Democracy and Human Rights Atilla Kart	161
Tarihsel Ortak Değerler Işığında Yeni Anayasa Süreci New Constitution-Making Process in the Light of the Historical Common Values Faruk Bal.....	169

- V -

KUZAY AKDENİZ: KRİZ DÖNEMİNDE ANAYASACILIK
NORTH MEDITERRANEAN: CONSTITUTIONNALISM IN THE CRISIS
PERIOD
MÉDITERRANÉE DU NORD: CONSTITUTIONNALISME EN PÉRIOD
DES CRISES

Avrupa ve İspanya'daki Anayasal Süreçler	
Europe and Constitutional Processus in Spain	
L'Europe et les Processus Constitutionnels en Espagne	
Angel Rodriguez	177
Fransa'daki Mali Krizin Anayasal Sonuçları	
Constitutional Effects of the Financial Crisis in France	
Les Incidences Constitutionnelles de la Crise Financière en France	
Benoît Jean-Antoine	199

- VI -

TÜRKİYE/AKDENİZ VE AVRUPA
TURKEY/MADITERRANE/EUROPE
TURQUIE/MÉDITERRANÉE/EUROPE

Tunus'ta Anayasal Ve Demokratik Geçiş Üzerine Düşünce ve Değerlendirmeler	
Evaluation on the Constitutional and Democratic	
Transition in Tunisia	
Réflexions Conclusives a Propos de la Transition	
Democratique et Constitutionnelle en Tunisie	
Chawki Gaddes	231
Yazılı Anayasa – Yaşayan Anayasa, Anayasal Süreçte Kimlikler	
Written Constitution-Living Constitution, Identities in the	
Constitutional Process	
Prof. Dr. Sibel İnceoğlu	309
Pan-Avrupa Akdeniz Anayasal Havzası ve Yeni Ulusalüstülük	
Pan-European Constitutional Mediterranean Basin and the	
New Supra-Nationalism	
L'espace Constitutionnel Pan-Européen et Méditerranée et	
Nouvelle Supra-Nationalité	
Pasquale Policastro	315
LES PROCESSUS CONSTITUTIONNELS DANS LE BASSIN	
MEDITERRANEEN	367
LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU	372
ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS	372
LEGALBANK ABONELİK FORMU	373
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LAW DATABASE	373

- I -

AKDENİZ'DE ANAYASACILIĞA DOĞRU
TOWARD CONSTITUTIONALISM IN MEDITERRANEAN
VERS LE CONSTITUTIONNALISME EN MEDITERRANEE

ANAYASA HUKUKÇULARI AĞI PROJESİ AVRO-AKDENİZ
COĞRAFİ BÖLGESİNDE HUKUK DEVLETİ*

(*CONSTITUTIONAL LAWYER NETWORK PROJECT, RULE OF LAW IN EURO
MEDITERRANEAN GEOGRAPHICAL REGION*)

Bertrand Mathieu

Sorbonne-Paris 1 Üniversitesi Hukuk Okulu Anayasa Hukuku Profesörü,
Fransa Anayasa Hukuku Derneği Başkanı, Hakimler Yüksek Kurulu
Üyesi/*Professor of Constitutional Law at the School of Law at the
Sorbonne (Paris 1), President of the French Association of
Constitutional Law / Board Member of the Suprem Council Judiciary*

ÖZET

Hukuk Devleti kavramı bir yandan siyasi yapı ile kurumların işle-
yişinin meşruluğu temeline ilişkin kimi taleplerine yani demokrasiye,
aynı zamanda temel hakların korunmasının teyidine atıfıdır.

Esasen hukuk devleti, insan haklarının farklı anlamlarıyla bir ko-
rumaya atıfta bulunmaktadır.

Temel hakların evrenselliği sorunu böyle ortaya konmakta; temel
haklara dayanan bir değerler sistemi, özellikle hemen tüm ülkeler tara-
findan onaylanmış uluslararası sözleşmeler ve taahhütler aracılığıyla
evrensel kabiliyette bir sistem olarak kendisini kabul ettirme eğilimin-
deyse eğer, tartışma, şu ya da bu hakkın evrensel niteliği yahut da kendi-
sine yüklenen anlam üzerinde sürmeye devam etmektedir. Buna karşın,
evrenselci yaklaşım; topluluklara, dillerini, ait oldukları bölgeleri, dinle-
rini, kültürlerini dikkate alan özel hakların tanınmasını kapsayabilir ya-
hut da tam tersine bu farklılıkları hukuken bir yasak konusu yapabilir ki
bu da, gene önyargısız olarak bu sorun üzerinde tartışma ve mukayeseli
incelemelere götürülebilir.

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

Oysa temel hakların evrenselci yaklaşımı devletleri; ya ortak yaklaşımları geleneklere, dini ya da değil bir değerler sistemine, farklı ekonomik yaklaşımlara uymaya ya da ortak bir değerler çekirdeği belirleyerek ortadan kaldırılamaz farklılıkları kabule götürmektedir.

Akdeniz coğrafi çerçevesinin kabulü böyle bir değerlendirmeye mükemmel bir şekilde uygun görünmektedir. Gerçekten de Akdeniz ülkeleri kısmen aynı tarih ile kültürel ve gerçek ekonomik bağları paylaşmaktadırlar. Buna karşılık bu devletler böylesi dikkat çekici ve önemli bir model kurabilmek için birbirlerinden oldukça farklı dini veya kültürel geleneklerin, kurumsal sistemlerin, ekonomik gelişmişliklerin izini taşımaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Hukuk devleti/demokrasi/temel haklar (evrensellik – yasamasal ve yargısal tercüme)/ortak değerler/ulusal gelenekler/kurumlar/Akdeniz ağı/Akdeniz mekânı

ABSTRACT

Constitutional law scholars network project

State of law in the Euro-Mediterranean

The concept of state of law is related to democracy on one side and the protection of basic rights on the other. Here democracy should be understood as demands regarding the legitimacy of political structure and the way institutions function.

State of law, in other words, means the protection of human rights with its different connotations.

Here is the question of the universality of basic human rights: If a values system based on basic rights wants to be credited as universal using the approval of other countries by international agreements and commitments, the discussion will continue on the universality of the right or its assigned values. A universalist approach might include special rights for communities regarding their territory, language or religion, which can lead to unbiased debates and comparative research.

Actually, the universalist approach forces states either to adopt common values to traditions, belief systems and different economic approaches, or sets a nucleus of common values and forces them to accept undeniable differences.

The acceptance of the Mediterranean as a geographical region is an example of this process. Mediterranean countries do share historical, cultural and real economic ties. On the other hand, these countries have religious and cultural traditions, institutional systems and levels of economic development quite different to form this kind of a model.

Starting from a minimal and relative concept of state of law, it is necessary to define how a state or system includes democracy or basic rights, how do they consider the necessities of these institutional systems. It is also important to identify which definitions and measurements they use. Therefore, it is necessary to attach this research to national institutional and political systems and define by every legal system that registers a state of law.

Then, it is necessary to focus the research on basic rights not only through some general analysis but also on analysis of some subjective rights. For example, one can consider some principles that are generally recognized but open to different discussions and application by nature. Gender equality, religious freedom, freedom of speech, right to private life, family, property, necessity of legal protection, right to health or human dignity can be examples. The choice should be a common choice based on the tangible benefit of comparative research. In the same way, the main subject of this research is not to generate a common definition or define a common importance, but to analyze how these right were part of actual texts and how they were carried out by judiciary and legislative powers.

Keywords: *State of law, democracy, basic rights (universality – legislative and judiciary translation), common values, national traditions, institutions, Mediterranean network, Mediterranean territory*

“Arap dünyası ile Mağribi etkileyen devrimler, çağdaş anayasacılığın inşası için önemli bir aşama oluşturmakta ve evrenselliğini yeniden sorgulatmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemle sınırlı kaldıkta, savaş sonrası anayasalar, güney Avrupa ülkelerindeki demokratikleşme (Yunanistan, İspanya, Portekiz), Sovyetler Birliği’nin çöküşü hukuk devletlerinin kuruluşunda hepsi birer aşama oluşturmaktadırlar. Dünyanın diğer bölgelerine baksaydık, Brezilya örneğinde olduğu üzere, özellikle Güney Amerika ülkelerinin anayasalarını inceleyebilecektik...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

PROJET D'UN RÉSEAU DE CONSTITUTIONNALISTES L'ETAT DE DROIT DANS LE CADRE GÉOGRAPHIQUE EURO- MÉDITERRANÉEN

Bertrand Mathieu

*Professeur de droit constitutionnel à l'Ecole de Droit de la Sorbonne
(Paris 1)/ Président de l'Association française de droit
constitutionnel/Membre du Conseil supérieur de la Magistrature*

RESUME

Ce texte présente un projet de constitution d'un réseau de constitutionnalistes euro-méditerranéen. Les révolutions qui ont touché le monde arabe et du Maghreb posent avec une acuité renouvelée la question des critères de l'Etat de droit. Concept communément accepté, l'Etat de droit renvoie cependant, tant en ce qui concerne l'organisation des pouvoirs que la protection des droits fondamentaux, à des notions dont la portée peut faire l'objet d'appréciations différentes et s'inscrivent dans des contextes spécifiques.

Trop souvent, les analyses en restent à un niveau global et idéologique, sans prendre en compte les réalités du terrain et les inévitables différences, sociales, historiques, culturelles... entre les systèmes juridiques considérés. Ce projet part du postulat que la recherche de ce qui est commun ne peut faire l'économie de l'analyse de ce qui est spécifique.

De ce point de vue l'espace géographique euro-méditerranéen constitue un cadre particulièrement bien adapté. Cette recherche ambitieuse doit cependant s'appuyer sur un certain nombre d'analyses juridiques très concrètes avant que des conclusions plus générales puissent être tirées.

Au surplus cette analyse s'inscrit dans des enjeux économiques, sociaux et géo-politiques que l'on ne peut ignorer.

Mots clefs: *Etat de droit/ démocratie/droits fondamentaux (universalisme-traduction législative et jurisprudentielle)/Valeurs communes/ traditions nationales/institutions/reseau méditerranéen/ espace méditerranée*

“Les révolutions qui ont touché le monde arabe et du Maghreb constituent une étape importante dans la construction du constitutionnalisme contemporain et conduisent à s’interroger sur son universalisme. Si l’on s’intéresse à la période d’après la seconde guerre mondiale, les constitutions d’après guerre, la démocratisation d’Etats de l’Europe du sud (Grèce, Espagne, Portugal), la chute de l’Empire soviétique constituent autant d’étape vers la constitution d’Etats de droit. Si l’on regardait vers d’autres régions du Monde, l’on pourrait notamment analyser les constitutions de pays d’Amérique du sud, comme celle du Brésil.

....

Ce projet pourrait s’appuyer sur l’association “Jurimed” qui lui assurerait un appui matériel et structurel. Cette association fédère ou participe à un certain nombre de réseaux (réseau des notaires méditerranéens, réseau des comptables méditerranéens, réseau des juridictions économiques et commerciales) et mène un certain nombre de projets (code des contrats et obligations, propriété intellectuelle, micro-entreprise). Les liens établis avec cette structure existante pourrait s’opérer dans des conditions qui restent à définir. ...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

TUNUS'TA DEMOKRATİK GEÇİŞ*

(DEMOCRATIC TRANSITION IN TUNISIA)

Yadh Ben Achour

Kamu Hukuku profesörü, Devrim Hedeflerinin Gerçekleştirilmesi Yüksek Makamı Başkanı ve İnsan Hakları Komitesi Üyesi/*Professor of Public Law, President of the High Authority of the objectives of the Revolution, Member of the Committee of Human Rights*

ÖZET

Tunus, tarihin en önemli diktatörlüklerinden birisini düşüren devrimden sonra, demokratik geçiş süreci yaşamıştır. Birlikçi, demokratik, sosyal, dünyevi, ya da tam olarak sivil, medeni bir anayasa talebiyle devrimi gerçekleştiren halk, sol eylemcilerden, işçilerden, işsiz genç diplomatılardan, kadın hareketleri aktivistlerinden ve insan hakları savunucularından oluşuyordu. Bu mücadele, ilkin devlet başkanlığı statüsünün meşruluğunu ortadan kaldırmış ve diğer anayasal kurumlar üzerinde de domino etkisi göstermiştir. Devrimin ilk önemli anayasal adımı 3 Şubat 2011'te, geçici Cumhurbaşkanı'nın kanun hükmünde kararname çıkarmaya yetkili kılınması olmuştur. Bu yetki, cumhurbaşkanını ilk geçiş döneminin gerçek yasa koyucusu haline getirmiştir. Ardından çıkartılan ilk el metin niteliğindeki KHK'larla olağanüstü hal hukukuna geçilmiş ve 1959 Tunus anayasası resmen askıya alınmıştır. Bu süreçte süregelen tartışmalarda devrimin motor güçleri, kurucu meclis, yeni anayasa ve demokratik seçimler mücadelesini sürdürmüşlerdir. Seçimlerde ise, çoğu devrime hiç katılmamış ve daha çok seçim kampanyalarında kandırılmış olan mukafazakar seçmenlerin En Nahda Partisine oy vermesi, bu partinin açık arayla birinci seçilmesine neden olmuştur. Devrim sürecinde insan hakları, demokrasi, çok partililik fikirlerini benimsediğini söyleyen İslamcı akım, seçim zaferinden sonra bu söylemleri hızla terk etmiş ve genel politikasını köktenci bir hatta çekerek, İslamcılığı empoze etmek üzere baskı siyaseti uygulamaya başlamıştır. Bu yanıyla Ekim seçimlerinin sonuçları, Ocak devrimine sadakatsizlik taşımaktadır ve bir karşı-devrim hareketine dönüşmek üzeredir.

Anahtar Kelimeler: Tunus'da demokratik geçiş, kanun hükmünde kararnameler, siyasal islamcılık, En Nahda, karşı-devrim, Ocak devrimi

ABSTRACT

Tunisia had a democratic transformation period after a revolution that ended one of the most important dictatorships. The crowd, after

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

having created the revolution, was asking for a unifying, democratic, social, non-military and modern constitution. There were leftist activists, workers, unemployed young graduates, feminists and human right advocates. The struggle abolished the presidency and with its legitimization all the other constitutional institutions collapse like dominos. In the first important constitutional step of the revolution, the President of the Republic was granted the authority to issue decree laws. With this authority the PR became the first legislator of the transition period. The decree laws made possible the declaration of a state of emergency and the constitution of 1959 was officially suspended. The forces of the revolution kept on fighting for a constituent assembly, a new constitution and democratic elections. During the elections the conservatives, who did not join the revolutionary activities and were deceived by the political campaigns, voted for En Nahda Party, which saw all the secular parties as anti-Islamist parties. The Islamists won the elections, and despite their claims during the revolution regarding the internalization of human rights, democracy and multi-party system, after the elections they were fast enough to deny these concepts and move towards a fundamentalist approach, using Islamism as a way to create political pressure. In that sense, the elections in October are an act of disloyalty against the revolution, and have a counter-revolutionary character.

Keywords: democratic transition in Tunisia, political muslim movement, En Nahda, Revolution on January

“...23 Ekim günü Tunus tarihinin en mutlu günlerinden birisi oldu. Ancak seçim sonuçları islamcı partinin açık farkla galip olduğunu gösterdi ki bu hiçbir şekilde Ocak devriminin hedeflerinden birisi değildi. Bugün tarihe biraz geriden bakıldığında bu seçimlerin bir karşı devrim olduğunu dahi söylememiz mümkündür.

Bu durum, devrimi yapan halk ile seçen halkın aynı halk olmamasıyla açıklanabilir. Devrimi yapan halk sol eylemcilerden, işçilerden, işsiz genç mezunlardan, kadın hareketleri aktivistlerinden ve insan hakları savunucularından oluşmaktaydı. Seçimlere katılan halk ise bunun aksine, çoğunluğu Devrime hiç katılmamış seçim kampanyaları tarafından kandırılmış, laik partileri din karşıtı partilerle bir tutan ve En Nahda Partisine oy vererek dini tercihlerini destekleyen muhafazakarlardan oluşuyordu....”

**Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz**

LA TRANSITION DÉMOCRATIQUE EN TUNISIE

Yadh Ben Achour

Professeur de droit public/ Président de la Haute Instance de réalisation des objectifs de la Révolution/ Membre du Comité des droits de l'Homme

RÉSUMÉ

La transition démocratique en Tunisie, survenue à la suite d'une révolution qui a réussi d'une manière tout à fait surprenante à faire tomber une dictature des plus redoutables. Le message de la Révolution du 14 janvier 2011 était Claire: c'était à la foi un message unioniste, démocratique, sociale et temporel. Ce message n'avait adopté aucun slogan religieux et, parmi les acteurs qui ont soutenu concrètement la Révolution, ne figuraient que des partis d'extrême gauche et nationalistes, certaines ordres professionnels, le syndicat national des travailleurs. L'islamisme politique et les partis islamistes furent totalement absents. Alors que le parti islamiste semblait s'être rallié au courant démocratique et qu'il était favorable aux droits de l'homme, à la démocratie, à l'État de droit, au multipartisme, au caractère civil de l'Etat, on l'a vu renier ses engagements dès lendemain des élections de l'Assemblée Constituante qui a eu lieu le 23 octobre 2011.

***Mots clefs:** La chute de la légitimité et la constitution d'un droit constitutionnel fonctionnel, la survie et la mort de la constitution de 1959, le gouvernement provisoire et la Haute instance de la révolution, les élections de l'Assemblée constituante.*

“...Ce jour du 23 octobre fut l'un des jours les plus heureux de l'histoire tunisienne. Mais les résultats des élections qui donnèrent une victoire confortable au parti islamiste ne s'inscrivent nullement dans la perspective de la révolution de janvier. Aujourd'hui, avec le peu de recul historique dont nous disposons, nous pouvons même affirmer que les élections, c'était déjà une contre-révolution...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

AKDENİZDE ANAYASACILIK HAREKETLERİ KARŞISINDA TÜRKİYE*

(TURKEY IN THE FACE OF CONSTITUTIONALISM MOVEMENTS
IN THE MEDITERRANEAN)

İbrahim Ö. Kaboğlu

Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Öğretim
Üyesi/Professor of Constitutional Law at the University of Marmara

ÖZET

Türkiye, Akdeniz havzasının tarihsel ve kültürel mirasını paylaşmaktadır. Bununla birlikte, daha çok Avrupa merkezli anayasacılıktan esinlenmiş bulunuyor. Gerçi, Akdeniz devletleri de, anayasalara sahip olmuştur. Ne var ki, bir anayasaya sahip olmak, her zaman, anayasacılık hareketi içerisinde yer almak anlamına gelmez. Anayasacılık, siyasal iktidarı sınırlandıran ve insan haklarını güvence altına alan anayasaya saygı ve uyulmaması durumunda yaptırım mekanizmalarını gerekli kılar.

Türkiye'deki anayasal gelişmeler, Cumhuriyet dönemi ile sınırlı olmayıp, Osmanlı Devleti'ne uzanmaktadır. Parlamentoyu ilk kez kuran Kanun-i Esasi'den (1876), parlamenter rejimi klasik mekanizmalarıyla öngören 1961 Anayasasına kadar, zengin bir siyasal ve anayasal deneyimden söz edilebilir. Yürürlükteki 1982 Anayasası, sayısı yirmiye yaklaşan değişiklik sonucu ilk halinden uzaklaşmış bulunuyor. Bununla birlikte, 21. Yüzyıl Türkiye toplumunun sorunlarını çözme ve ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle, yeni bir anayasa yapım çalışmaları yürütülmektedir.

Anayasa yapım süreci bakımından Türkiye'yi, Tunus ve Mısır gibi geçiş dönemi rejimlerinden ayıran başlıca fark şudur: adı geçen ülkelerde, siyasal kırılma ve kopma döneminin ardından anayasa yapım süreci devam ettiği halde, Türkiye, "anayasal düzenin devamlılığı" sırasında yeni bir anayasa hazırlamaktadır.

Yenileme sürecinde farklı usul ve yöntemler benimsenebilir. Fakat asıl olan, erkler ayrılığı ve insan haklarının güvence altına alınmasıdır. Bunun için başta erkler ayrılığı gelmek üzere, anayasal fren

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

ve denge mekanizmaları bütünü gözetilmelidir. Bu bakımdan, Akdeniz havzasının yeni anayasa yapım sürecinde bulunan devletleri, bu asgari gerekliliklere yanıt verebildikleri ölçüde ancak, demokratik rejimi ve hukuk devletini kurabilirler. Ana hedef, “siyasal alternans” koşullarının oluşturulması olmalıdır.

Bu bakımdan, Türkiye’nin, bölge devletleri için ne ölçüde model oluşturduğu sorusu gündeme gelmektedir. Türkiye, model olabilir mi ve özgünlüğü nereden kaynaklanmaktadır?

Yazıda, çağdaş anayasaların birbirini esinlemesi ve etkileşim sürecinin Akdeniz bölgesine uygulanabilirliği tartışılarak, Türkiye’nin “insan haklarına dayanan demokratik ve laik hukuk devleti” özelliği vurgulanmaktadır. Eğer Türkiye, böyle bir süreçte model olarak görülebiliyorsa, bunun nedenini, anaysal ve siyasal yapısını, çağdaş hukuk sistemine oturtmayı büyük ölçüde başarılmasında aranmalıdır. Çoğulcu demokratik ortamda siyasal alternansın iyi kötü işleyebilmesi, Cumhuriyetçi yönetim şeklinin gerçekleştirdiği kurumlar sayesinde mümkün olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa, anayasacılık, anayasa yapım tipolojisi, anayasa yapımında zaman ve mekan, anaysal taklit, anaysal esinlenme, Türkiye modeli, transconstitutionalisme.

ABSTRACT

Turkey shares the historical and cultural heritage of the Mediterranean basin. Nevertheless, the country has been inspired by a European sense of constitutionalism. Even though many Mediterranean countries had constitutions, having a constitution does not always mean to be a part of constitutionalist movement. Constitutionalism means respect for the constitution that guarantees human rights, delimits political power, and needs enforcement mechanisms in case it is not obeyed.

The constitutional developments in Turkey are not limited to the Republican era and dates back to Ottoman times. From Kanuni Esasi, which formed the first assembly to the Constitution of 1961 that foresees parliamentary regime with its classical mechanisms, we can talk about a rich political experience. The constitution of 1982, which is still in effect, seems quite different from the original version after nearly 20 amendments. Nevertheless, it is ineffective in dealing with 21st century problems and needs. Hence, the preparation of a new constitution.

The main difference between Turkey and countries like Egypt and Tunisia is this: these countries are preparing their constitutions after a serious period of political breaking point, where in Turkey this preparation process is taking place together with a currently effective constitutional continuum.

Countries who use different methods in the writing of a new constitution can meet the common denominator of constitutionalist movement in terms of content. Despite the differences of political regime, it is crucial to establish a separation of powers and guarantee human rights.

To this end a system of checks and balances has to dominate the constitutional system. In this system it is crucial to have independent judiciary. In that sense, the Mediterranean countries in making of new constitutions have to respond to these needs to establish a democratic regime and rule of law. The main goal should be to create conditions of political alternation.

The question is how much of an example Turkey sets for other states in the region. Can Turkey be a model and where does its originality come from?

This article discusses how modern constitutions influence each other and if it is possible to apply this interaction process in the Mediterranean. The article also focuses on Turkey as a democratic and secular state of law based on human right. If Turkey is viewed as a model, the reason is its success in establishing a political and constitutional structure within the modern legal system. In order for political alternation to function in a plural democratic environment, we need the institutions of the Republican regime.

Keywords: *constitution, constitutionalism, constitution writing types, time and space in constitution making, constitutional imitation, constitutional inspiration, Turkish model, anayasacılık-ötesi.*

“...Üstelik ODKA ülkeleri anayasalarını siyasi-anayasal bir kesintinin ardından hazırlamaya çalışırken, Türkiye hazırlamakta olduğu anayasasını anayasal hukuk düzeninin devamlılığında kaleme almaktadır.

Temel normun ayırıcı özelliği hakkındaki belirsizlik hükmünü sürdürmektedir: Anayasa cismani bir metindir, ruhani değil. Bu yüzden anayasa doğası gereği laik bir metindir. Din insan hakları açısından mı, yoksa aksine, insan hakları din açısından mı düzenlenecektir?

Anayasanın muhatapları, gelecek nesillerdir. Yani kurucu iktidarlar gelecek nesillerin iradesini ipotek altına alabilirler mi? Ve bu ne ölçüde mümkündür?....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

LA TURQUIE FACE AU CONSTITUTIONNALISME EN MÉDITERRANÉE

İbrahim Kaboğlu

Professeur de droit constitutionnel à l'Université de Marmara

RÉSUMÉ

Les processus constitutionnels en cours dans la Région ont été abordés sous l'optique de la distinction entre la Constitution et le constitutionnalisme. Le cas de la Turquie constitue l'axe de l'article et cela pour deux raisons: il s'agit du renouvellement de la Constitution dans la continuité de l'ordre constitutionnel en Turquie et, selon un point de vue assez répandu, la Turquie est considérée comme modèle pour les Etats de transition démocratique. Les processus constitutionnels dans la Région a été évaluée également du point de vue de l'espace constitutionnelle et du transconstitutionnalisme.

Mots-clefs: *La Constitution et le constitutionnalisme, la typologie des processus constitutionnels, le trans-constitutionnalisme, le modèle turc.*

“...Les destinataires de la constitution sont les générations futures. Ceci dit, le pouvoir constituant pourrait hypothéquer, la volonté des générations futures? Dans quelles mesures en a-t-il la possibilité?”

En bref, devant le dilemme entre les droits de l'Homme, la démocratie et les mécanismes de l'Etat de droit, d'une part et, le nationalisme et le fondamentalisme religieux d'autre part, quel choix sera privilégié chez les constituant de tout ces Etats de Machrek au Maghreb?..”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

- II -

MAĞRİP/NORTH AFRICA/MAGHREB

TUNUS ULUSAL KURUCU MECLİSİ'NCE ANAYASA'NIN KALEME ALINMASI*

(THE DRAFTING OF THE CONSTITUTION BY THE NATIONAL ASSEMBLEE)

Fadhel Moussa

Tunus Hukuk, Siyaset ve Sosyal Bilimleri Fakültesi Dekanı/ Ulusal Kurucu Meclis üyesi/Dean of the Faculty of Law and Social Policy
Tunis, Member of the National Constituent Assembly

ÖZET

Anayasalar sıklıkla bir kesinti ve yeniden kurma iradesini ilân eden bir değişikliğin göstergesi olmuşlardır. Bir anayasanın içinde doğduğu bağlam, içeriğini ve hazırlanış yöntemini de etkilemektedir. Tunus devriminin iradesi, ülkenin eski rejimle bağlarının kopması ve demokratik yeni bir anayasayla donatılması yönünde olmuştur. Bu süreç, iki temel anayasal aşamada ilerlemiştir. İlk evre anayasanın kaleme alınması aşamasıdır. Metnin hazırlanmasında komisyonlar görev üstlenmiştir. Komisyonlara uzmanlardan, siyasi partilerden, bağımsızlardan, hukukçulardan ve sivil toplum örgütlerinden birçok tasarı sunulmuştur. Ortak toplantılar da yapabilen komisyonların, her türlü çelişki ve tekrardan kaçınılması için işbirliği içinde çalışmalarını öngörülmiştir. Bu evrede halkın bilgilendirilmesinin, halkın sürece dâhil edilmesinin ve karşılıklı etkileşimin dikkate alınmasının gerekliliği, anayasanın birleştirici özelliği ve meşruluğu için özellikle kaydedilmiştir.

İkinci evre ise anayasanın kabulü sürecidir. Bu süreçte komisyonlar, hazırladıkları raporları meclis genel oturumuna sunacak ve genel kurulda her madde için salt çoğunluk, toplu metin için 2/3 çoğunluk nisapları öngörülmuş, yapılacak iki oturumda da nitelikli çoğunluğun sağlanamaması halinde referandum seçeneği düzenlenmiştir.

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

Anahtar Kelimeler: Tunus anayasasının kaleme alınması, siyasi katılım, Tunus anayasasının kabul edilmesi, oylama yöntemleri

ABSTRACT

Constitutions often are signs of an interruption or a will to re-build. The context a constitution is born into influences its content and method. The will of the Tunisian Revolution was to break its ties with the old regime and provide the country with a new constitution. This process progressed in two basic constitutional phases. The first phase was the writing of the new constitution. The commissions were formed to prepare these texts. Different drafts from NGOs, political parties, law scholars, experts and unaffiliated people were presented to the commissions. The commissions were able to hold joint meetings in order to avoid repetitions and conflicts. At this phase it was commonly accepted that the public had to be informed, integrated in the process and there had to be an interaction to guarantee a legitimized and unified constitution. The second phase is the approval process of the constitution. During this period commissions were to present their reports to the assembly and had to obtain a simple majority for every article, 2/3 majority for a collective text. In case they could not have a qualified majority after two sessions a referendum had to be held as an option.

Keywords: *Drafting of Tunisian Constitution, political participation in Tunisia, ratification process of Tunisian Constitution, the voting methods.*

“...Böylelikle vatandaşlar ile kurum ve derneklerden gelen farklı tasarı ve önerileri göz önünde tutmaktadır. Meclise ulaşan tüm bu tasarılar en kısa sürede komisyonlara havale edilmektedir. Bu tasarılar birer bilgi kaynağı ve tartışmayı zenginleştirebilecek yazım örnekleri olarak söz konusu komisyonları, çalışmalarında dikkate almaya yöneltmektedir.

Karşılıklı etkileşim aynı zamanda ilgili tüm tarafların dinlenmesi temelli bir yaklaşımın kabulüyle de somutlaştırılmaktadır. Yargı Komisyonu yalnız meslekten kişilerin (İdare Mahkemesi Başkanı, Sayıştay Başkanı, Yargıtay Başkanı vb.) değil aynı zamanda meslek teşkilatları (Hâkimler Derneği, Hâkimler Sendikası, İdari Hâkimler Birliği) ile Tunus İnsan Hakları Derneği gibi sivil toplum temsilcileri ve eski baro başkanları gibi kamuya mâl olmuş diğerleriyle de bir dizi görüşme gerçekleştirilmiştir...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

LA RÉDACTION DE LA CONSTITUTION PAR L'ASSEMBLÉE NATIONALE CONSTITUANTE DE TUNISIE

Fadhel Moussa

*Doyen de la faculté des sciences juridiques politiques et sociales de
Tunis/ Membre de l'Assemblée Nationale Constituante*

RÉSUMÉ

La rédaction de la Constitution par l'Assemblée Nationale Constituante de Tunisie a été entamée à partir des élections du 23 Octobre 2011 et a été réalisée en deux phases: la phase des commissions et l'examen en plénière. La méthodologie de la rédaction de la Constitution consiste en une démarche endogène et une démarche concertée. Plusieurs projets ont été fournis aux commissions émanant d'experts, de partis politiques, d'indépendants, de jurists et d'ONG. Les commissions de la constituante ont toutes convenues l'ouverture sur le public et sur les initiatives venant de la société civile.

Mots-clefs: *Le processus de la rédaction de la Constitution de la Tunisie, l'Assemblée nationale constituante, la méthodologie de la rédaction de la Constitution.*

Texte fondateur de l'Etat, la Constitution est non seulement un acte juridique et politique qui pose les règles fondatrices qui doivent rythmer les rapports entre gouvernants et gouvernés. C'est aussi un acte symbolique qui se projette dans l'avenir et qui marque l'histoire des sociétés. En ce sens, les Constitutions ont toujours été l'emblème d'un changement, annonçant souvent une volonté de rupture et de reconstruction. Et c'est ainsi que le contexte dans lequel naît une Constitution agit sur son contenu comme sur son mode d'élaboration.

...

L'interactivité se concrétise aussi à travers l'adoption d'une conduite basée sur l'écoute de toutes les parties prenantes. La commission de la justice a ainsi procédé à une série d'auditions non seulement des professionnels (présidente du tribunal administratif, président de la Cour des comptes, premier président de la Cour de cassation...) mais aussi les représentants des organisations professionnelles (association des magistrats, syndicat des magistrats, Union des juges administratifs) et de la société civile telle que la ligue

tunisienne des droits de l'Homme et autres, ainsi que des personnalités publiques tels que les anciens bâtonniers de l'Ordre des avocats.

L'interactivité se concrétise enfin à travers la participation des constitutionnalistes et plus généralement les juristes dont l'expertise s'est révélée nécessaire et d'une grande utilité

Une telle approche permet de faire de la constitution une œuvre collective et concertée qui garantira son adoption consensuelle, sa pérennité et sa légitimité ce qui est notre souhait..."

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

CEZAYİR'DE UMUT İLE HAYALKIRIKLIĞI ARASINDA KURUMSAL VE SİYASİ REFORMLAR*

(*INSTITUTIONAL AND POLITICAL REFORMS IN ALGERIA, BETWEEN HOPE
AND HOPELESSNESS*)

Bachir Yelles Chaouche

Oran Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı/

Professor at the Faculty of Law University of Oran, Algeria

ÖZET

1989 anayasa reformu tek parti sistemini kaldırmış, ekonomik liberalizmi baştaçı etmiş ve özellikle Hükümet başkanlığı ve Anayasa Konseyi gibi iki yeni kurum getirerek kurumsal düzenlemeleri Anayasaya sokmuştur.

1989 ve 1996 Anayasaları; Cumhurbaşkanından farklı ve aralarında gerçek bir yetki paylaşımını sağlayarak kendisine münhasır yetkiler verdiği Hükümet Başkanlığı kurumunu yarattı. Amaçlanan hedef; Cumhurbaşkanını, Devlet işlerinin günlük idaresiyle uğraşan bir organ olmaktan daha çok kurumların işleyişinin teminatı ve bir hakem olmasını düzenleyerek yetkilerin adem-i merkeziliyetini kurmak idi. İmtiyazlarının sınırlandırılarak Hükümet Başkanına devri de bundan kaynaklanıyordu. Bu durum 2008'e kadar sürecektir.

Aslında, tüm beklentilere karşın, 2008 yılında, önceki reformların getirdiği ilerlemelere göre bir gerileme sayılacak, yeni bir anayasal reforma girildi. Bu reform; Cumhurbaşkanlığı yetki sürelerindeki sınırı kaldırmakta ve Hükümet Başkanlığını kaldırıp imtiyazlarını (eylem programının hazırlanması ve yürütme işlevinin geri alınması) Cumhurbaşkanına aktararak, yerine Başbakanlığı getirmekte ve böylece erkleri Cumhurbaşkanında yeniden merkezileştirmektedir. Bununla birlikte, seçilmiş meclislerde temsil şanslarını artırarak "kadınların siyasi haklarının teşvik edilmesi hakkı"nı getirmektedir.

Siyasi planda, siyasi parti kurma hakkını ilk defa düzenleyen 1989 Anayasasıdır, ki yeterince korunmamış bir hak olarak durmaktadır. Bir siyasi partinin kurulması başvurusunu kabul ya da reddi hususunda İçiş-

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

leri Bakanı ölçsüz yetkiler verilmiştir. Bu yöntem; bu özgürlüğün kullanılmasını, büyük ölçüde İçişleri Bakanının takdir yetkisine bıraktığından, belirsizleştirmektedir. İdari yargıya başvuru mümkün olsa da; mevcut hâliyle idari yargı, siyasi nitelikte bir uyuşmazlığı çözebilmek için, yeterince garanti altına alınmış tarafsızlık ve bağımsızlıktan yoksundur. 2012 tarihli Siyasi partilere ilişkin organik kanun reformu, siyasi partilerin hukuksal statülerine ilişkin birkaç yenilik getirmesine karşın sistemin doğasına dikkate değer bir etkiden uzaktır. Şu var ki, mali yardımlar ile kitle iletişim araçlarına erişim hakkına bağlı sınırlandırmalardan ötürü, hâlâ dönüşümlü olmayan bir çokpartililikteyiz.

Anahtar Kelimeler: Cezayir, dönüşüm [alternance – ç.n.], dönüşümlü olmayan çokpartililik [multipartisme sans alternance – ç.n.], hükümet, çokpartililik, siyasi partiler, anayasal reform

ABSTRACT

The constitutional reform in 1989 ended the single party period, favored economic liberalism and paved the way for the foundation of institutions like the Presidency and Constitutional Council.

The constitutions of 1989 and 1996 created a Presidency (Head of Government) which is different from the President of the Republic. According to this change the president has exclusive authority. The purpose was to withdraw the President of the Republic from daily state issues and turn it into a referee, a guarantee for different state institutions to function properly, which would also increase decentralization. The limitation of authority and its transfer to the President was also a result of the same purpose. This situation was going to continue until 2008.

Despite all the expectations in 2008 that a new political reform was started, it is going to be considered as a regression compared to previous ones. This reform removed the limits on the authority of the President of the Republic, abolished the presidency and transferred his power to the President of the Republic. According to this reform instead of a president, there would be a Prime Minister and political power would be centralized again in the hands of the President of the Republic. In addition, the reforms increased the chance for women to be elected for different councils (assemblies) thanks to “right to promote political rights for women”.

In the political arena, the 1989 constitution was the first mention of the right to form a political party, which is a non-protected right. The Ministry of the Interior has unlimited authority to accept or decline the applications. This method prevents people to use this right freely and trusts the judgment of the minister. Even though it is possible to appeal

to the juridical system, the administrative jurisdiction does not have the neutrality or the freedom to solve the disputes. Despite the organic law reform of 2012 regarding political parties, the system itself did not change. Because of limitations regarding financial support and mass communication, we can still talk about a multi-party regime without alternation.

Keywords: *Algeria, alternation, Multi-party regime without alternation, government, multi-party, political parties, constitutional reform*

I- KURUMSAL REFORMLAR: İLERLEME VE GERİLEMELER

1- İktidarın adem-i merkezileşmesi, ikili bir yönetimin kurulması (1989 – 1996)

II- SİYASİ REFORMLAR: DÖNÜŞÜMLÜ OLMAYAN BİR ÇOKPARTİLİLİĞİN KURULUŞU

1- Korunamamış bir hak olarak siyasi parti kurma hakkı

2- Dönüşümlü olmayan bir çokpartililik

“...Demek oluyor ki metinler düzeyinde ilerlemeler kaydediyoruz; artık siyasi partiler dönüşümü ve iktidara ulaşmayı arzulayabilirler. Ancak, mali güce ve devletin elindeki kitle iletişim araçlarına erişmeye bağlı güçlükler devam ettiğinden, geriye, uygulamada bu tedbirlerin somut sonuçlarının sağlanmasını yapmak kalıyor.

Hatırlatmak gerekir ki İSC'nin (FIS) 1991 genel seçimlerindeki zaferi ve seçim usûlünün sekteye uğraması bize dönüşümlülüğün henüz gündem konusu olmadığını gösterdi. İlk dönüşümün başarısızlığından sonra belirsizliklerin sınırlarını azaltmak ve başka bir dönüşümü engellemek için bir çok araç oluşturuldu. Ancak eğer partiler hâlâ hükümet etmeye kabul edilmiyorlarsa da, hiç olmazsa hükümet eden çoğunluğa karşı muhalefet edebilme göreviyle donatıldılar mı? İktidardaki çoğunluk, azınlığa, kendi siyasetine muhalefet hakkını vermekte, onu koruyan ve belirginleştiren bir statü sağlamakta gecikiyor. Belirtilmelidir ki muhalefet sözcüğü dahi hukuk diline hâlâ girmemiştir.

10 Mayıs 2012 tarihli genel seçimlerin ardından kapsamı henüz açıklanmayan bir başka anayasal reformun yapılacağı ilân edildi. Yani anayasal reform henüz tamamlanmadı ve umudumuzu korumaya devam ediyoruz. ...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

RÉFORMES INSTITUTIONNELLES ET POLITIQUES EN ALGÉRIE ENTRE ESPOIR ET DÉCEPTION

Bachir Yelles Chaouche

Doyen de la Faculte de droit universite d'Oran Algerie

RÉSUMÉ

La réforme constitutionnelle de 1989 a aboli le système de parti unique, a prôné le libéralisme économique et a introduit des réaménagements institutionnels notamment avec la création de deux nouvelles institutions, le Chef de Gouvernement et le Conseil constitutionnel.

Les constitutions de 1989 et de 1996 ont créé l'institution du Chef du Gouvernement et lui ont affecté des compétences propres, distinctes de celles du président de la République, instituant par là un véritable partage de compétences entre les deux organes. L'objectif recherché était d'instaurer une déconcentration du pouvoir en faisant du président de la République beaucoup plus un arbitre et un garant du bon fonctionnement des institutions qu'un organe chargé de la gestion au quotidien des affaires de l'Etat. D'où la réduction de ses prérogatives et leur transfert au Chef du Gouvernement. Cette situation durera jusqu'en 2008.

En effet, contre toute attente, une nouvelle réforme constitutionnelle est engagée en 2008, elle va constituer un recul par rapport aux avancées apportées par les deux réformes précédentes. Elle supprime la limitation des mandats présidentiels, et restaure la concentration des pouvoirs entre les mains du Président de la République en supprimant l'institution du Chef du gouvernement et son remplacement par un Premier ministre et le transfert des ses prérogatives au président de la République (élaboration du programme d'action et récupération de la fonction exécutive). Elle instaure, cependant, le "droit à la promotion des droits politiques de la femme" en augmentant ses chances d'accès à la représentation dans les assemblées élues.

Sur le plan politique, c'est la Constitution de 1989 qui a institué pour la première fois le droit de créer des partis politiques, mais un droit qui reste insuffisamment protégé. Des pouvoirs exorbitants sont attribués au ministre chargé de l'Intérieur pour accepter ou refuser un dossier de création d'un parti politique. Cette démarche rend l'exercice de cette liberté aléatoire car dépendant, dans une large mesure, du pouvoir discrétionnaire du ministre de l'Intérieur. Un recours devant la

juridiction administrative reste toujours possible, mais celle-ci ne présente pas, dans l'état actuel des choses, les garanties suffisantes de neutralité et d'indépendance pour résoudre un litige de nature politique. La réforme de 2012 de la loi organique relative aux partis politiques apporte quelques nouveautés concernant le statut juridique des partis politiques mais qui restent sans effets notables sur la nature du système. En effet, on est toujours en présence d'un multipartisme sans alternance en raison notamment des restrictions liées à l'accès au financement public et aux médias lourds qui demeurent toujours publics.

Mots clés: *Algérie, alternance, constitution, gouvernement, multipartisme, partis politiques, réforme constitutionnelle*

– LES REFORMES INSTITUTIONNELLES: DES AVANCEES ET DES REPLIS

1 - La déconcentration du pouvoir, l'instauration d'un exécutif bicéphale (1989 – 1996)

2 - La restauration de la concentration du pouvoir (2008)

II. – LES REFORMES POLITIQUES: L'INSTAURATION D'UN MULTIPARTISME SANS ALTERNANCE

1 - La création de partis politiques, un droit mal protégé

2 – Un multipartisme sans alternance

“...L'Algérie indépendante a connu sa première constitution en 1963. Une constitution par laquelle étaient proclamées, dès le départ, les grandes orientations du régime tant sur le plan institutionnel (le parti unique) que politique (l'idéologie socialiste). Cette constitution qui n'a pas été le produit du consensus des différentes forces politiques de l'époque s'est trouvée très vite remise en cause et écartée par un coup d'Etat militaire en 1965. La seconde constitution ne verra le jour qu'en 1976, elle consacre à son tour de la manière la plus solennelle le système du parti unique et le socialisme...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

DEMOKRASİYE GEÇİŞİN 3 KOMİSYONU*

(3 COMMISSIONS FOR DEMOCRACY)

Neji Baccouche

Sfax Üniversitesi Hukuk Fakültesi Profesörü/

Professor of Public Law at the Faculty of Law of Sfax

ÖZET

Demokratik bir rejime geçişi sağlayabilmek için, Tunus'un eski diktatörü Ben Ali'nin 14 Ocak 2011'de kaçışını; yolsuzluk, rüşvet ve zimmeti araştırmak üzere 3 Komisyonun kurulması izledi. Komisyon üyelerinin belirlenmesindeki zorluklar, Devlet ve temsilcilerinin tüm saygınlıklarını –ki hükümet edenlerle hükümet edilenler arasındaki güven kaybıyla açıklanan- yitirmesinden kaynaklanıyordu. Ne var ki, karşılaşılan güçlüklerle rağmen 3 Komisyon, demokratik ilkeler üzerine kurulu bir rejime geçişin başlangıcında göz ardı edilemeyecek bir rol oynadılar. Siyasi reform komisyonu, Anayasayı hazırlamakla görevli bir Ulusal Kurucu Meclisin demokratik ve özgür bir şekilde seçilmesini düzenleyen kurumsal ve hukuksal düzenlemenin gerçekleştirilmesini sağladı. Rüşvet ve zimmetin araştırılması komisyonu zimmet ve rüşvetin büyüklüğünü gösterdi ve bir yıldan kısa bir sürede 400'den fazla dosyayı adalete intikal ettirdi. Nihayet, devrim sırasındaki yolsuzlukların araştırılması komisyonun; soruşturmalar sırasında güvenlik ve askeri sorumlular söz konusu olduğunda karşılaştığı zorluklar dikkate alındığında ihlâl edilmiş görünüyör. ...

Anahtar Kelimeler: Tunus devrimi, demokratik geçiş, Ulusal Kurucu Meclis, Rüşvet ve zimmetin araştırılması ulusal komisyonu, yolsuzlukların araştırılması ulusal komisyonu, siyasi reform komisyonu

ABSTRACT

In order to transform the country into a democratic regime, after the escape of the Dictator Ben Ali on January 14, 2011, 3 Commissions were formed to investigate corruption. The difficulty in choosing the

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

members of the commissions was caused by a lack of public trust regarding statesmen and government representatives. The governed did not trust the government. Despite the difficulties 3 Commissions played a fundamental role in the passage into a regime based on democratic principles. The political reform commission was able to form the legal basis for the formation of a National Constituent Assembly that would prepare the new constitution. The commission for the investigation of bribes and embezzlement was able to show the magnitude of corruption and transferred more than 400 cases to the legal authorities in just one year. Finally, the Commission for the investigation of corruption during the revolution seems to have been breached regarding security and there have been difficulties about meeting military officials responsible for corruption. ...

Keywords: *the Tunisian revolution, Transforming the country into a democratic regime, the National Constituent Assembly, The commission for the investigation of bribes and embezzlement, he Commission for the investigation of corruption during the revolution, the Commission for the political reforms*

....

Komisyonlar, kurulmalarından 15 ay sonra, muhakkak ki dikkate değer bir rol oynamışlar ama demokratik geçişin kolaylaştırılması konusunda aynı derecede etkili olamamışlardır. Buna karşın özellikle iki araştırma Komisyonunun tamamlanmamış çalışmaları yalnızca buruk bir tad bırakmamakta ama aynı zamanda Kurucu Meclis'ten bu yana üyeleri az ya da çok deneyimsiz ayrışık bir koalisyonla yönetilen ülkenin siyasi durumunun gelişimi konusunda bir korku da yaratmaktadır. Ekonomi, gücünü yitirmeye devam etmekte ve devrimi yapanların acıları yalnızca büyümektedir. Adalet gerçekleştirilmeyi beklemektedir ki bu ilk sıradaki bir zorunluluktur. Oysa yargı cihazı köklü reformlara ve sistemin yozlaşmasına neden olanların ayıklanabilmesi için "tasfiyeler"e ihtiyaç duymaktadır. Anayasakoyucu temelden bölünmüş durumdadır. Kadının statüsü ya da dinin yeri gibi temel sorunlardaki anlaşmazlık siyasi hayatı acil çözümler gerektiren gerçek problemlerin aleyhine hâlâ zehirler görünmektedir. Yönetim görevlerine yapılan atamalar, uzmanların bağlılıklarını göstermediklerinden ötürü açıkta bırakıldıklarından, ekonomik ve sosyal problemlerle mücadele endişesini taşımaktan uzaktır. Tunus şu ana değin Mısır'dan daha iyi sıyrılmış bile olsa, belirsizlikler meşru korkuları beslemektedir.

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

LES TROIS COMMISSIONS DE LA TRANSITION DÉMOCRATIQUE

Néji Baccouche

Professeur de droit public à la Faculté de droit de Sfax

RÉSUMÉ

La fuite de l'ancien dictateur tunisien, BEN ALI, le 14 janvier 2011 a été suivie par la création de trois commissions pour enquêter sur les abus, malversations et corruption et pour assurer la transition vers un régime démocratique. Les difficultés de désignation des membres étaient liées au discrédit total de l'Etat et ses représentants, lequel discrédit s'explique par le manque de confiance qui a toujours marqué le rapport gouvernants-gouvernés. Mais en dépit des difficultés rencontrées, les trois commissions ont joué rôle non négligeable dans l'amorce d'une transition vers un régime qui devrait reposer sur les principes démocratiques. La commission de réforme politique a réussi à mettre en place le dispositif juridique et institutionnel qui a permis l'organisation d'une élection libre et démocratique d'une assemblée nationale constituante chargée d'élaborer une constitution. La commission anti-corruption a dévoilé l'ampleur des malversations et de la corruption et a transmis en moins d'un an plus que 400 dossiers à la justice. Enfin la commission d'enquête sur les abus durant la révolution semble avoir piétiné compte tenu des difficultés rencontrées lors des enquêtes qui mettent en cause des responsables de la sécurité et des militaires. Cependant, au lendemain de l'élection de la constituante le 23 octobre 2011, le processus d'enquête et d'investigation semble bloqué. L'Assemblée nationale constituante semble être traversée par des divisions et clivages qui l'empêchent d'élaborer une constitution moderne et démocratique. La modernité de la société et de son droit, particulièrement le statut de la femme et des libertés, semble plus que jamais menacée par la tentation d'islamisation du parti "Nahdha" et ses démembrements qui se livrent à de véritables exactions contre les artistes et intellectuels.

Mots-clefs: *Commission de réforme politique, commission nationale d'investigation, la corruption et la malversation, la transformation démocratique, l'Assemblée nationale constituante.*

“....

15- Quinze mois après leur mise en place, les commissions ont certes accompli un rôle non négligeable mais d'importance inégale quant à la facilitation de la transition démocratique. Néanmoins, le travail inachevé, notamment de celui des deux commissions d'investigation, laisse non seulement un goût amer mais une crainte quant à l'évolution de la situation politique du pays gouverné, depuis l'élection de la constituante, par une coalition hétérogène et dont les membres sont, pour le moins, inexpérimentés. L'économie continue de s'essouffler et les souffrances de ceux qui ont fait la révolution ne font que s'accroître. La justice attend d'être rendue, c'est là une exigence du premier ordre. Or, l'appareil judiciaire a besoin de réformes profondes et de "purgés" pour mettre à l'écart ceux qui avaient contribué à la pourriture du système. La Constituante est profondément divisée. La discorde au sujet des questions essentielles telles que celles concernant le statut de la femme ou de la place de la religion semblent encore empoisonner la vie politique au détriment des problèmes réels qui nécessitent des solutions urgentes. Les nominations aux postes de direction sont loin de traduire le souci de s'attaquer aux problèmes économiques et sociaux puisque les experts, faute de déclarer leur allégeance, sont souvent mis à l'écart. Les incertitudes alimentent des craintes légitimes même si, jusque là, la Tunisie s'en sort beaucoup mieux que l'Égypte.

C'est dire que l'avenir de la démocratie semble pour le moment hypothéqué. Le printemps arabe tarde à arriver..."

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

- III -

MAŞRIK/MIDDLE EST/MACHREK

25 OCAK 2011 DEVRİMİNDEN BU YANA MİSİR'DAKİ ANAYASAL DÖNÜŞÜMLER*

(CONSTITUTIONAL DEVELOPMENTS IN EGYPT SINCE
THE REVOLUTION OF 2011)

Yousri Elassar

*Kahire Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Öğretim Üyesi/
Professor of the constitutional Law at Cairo University*

ÖZET

Ocak 2011'deki halk devriminden sonra Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi, başkanlık yetkilerini kullanmak üzere görevlendirilmiştir. Siyasi temsilcilerin çoğunluğu yeni seçimlerden önce anayasanın hazırlanmasını ve özellikle cumhurbaşkanının yetkilerinin azaltılmasını istemişlerdir. Ancak Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi, büyük ölçüde önceki anayasadaki hak ve özgürlükleri içeren, bunun yanında seçimlerin şeffaflığını, aday olmanın kolaylaşmasını ve seçimlerin yargısal denetimini içeren anayasal bir belge hazırlamayı tercih etmiştir. Yapılan seçimlerde, hiçbir siyasi parti mutlak çoğunluğu sağlayamasa da, devrimci güçlerin aksine İslami yapılar çoğunluğu sağlamışlardır. Ancak yeni oluşan parlamentoda muhalefet güçleri, yargısal yolları etkili biçimde kullanmışlardır. Muhalefetin seçim kanunlarının bağımsızlar ve siyasi partiler arasında eşitsizlik bulunduğu gerekçesiyle anayasa mahkemesine yaptığı başvuru kabul edilmiş ve Anayasa Mahkemesi, parlamentonun yokluğuna karar verilmiştir. İkinci olarak Danıştay'a yapılan başvuruda Mahkeme, ulusal meclis ve danışma meclisinin İslamcı vekillerinin kurucu meclis üyelerini dışarıdan ve liyakate göre değil, siyasi motivasyonla seçtiğini tespit etmiştir. Üçüncü olarak Danıştay, verdiği bir diğer kararda ise Hüsnü Mübarek'in ulusal partisini feshetmiştir. Son olarak ağır ceza mahkemesi, Hüsnü Mübarek ve İçişleri bakanını göstericilere ateş açtırdıkları için müebbet hapse mahkûm etmiştir. Bu süreçte ulusal partinin liderlerinin siyasetten men edilmesini öngören yasa ise Anayasa

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, bu bağlamda ulusal parti cumhurbaşkanlığı seçimine katılmış ancak seçimi Müslüman Kardeşler'in adayları Morsi kazanmıştır. Yeni anayasa da Müslüman Kardeşler ve Selefistlerin görüşleri çerçevesinde hazırlanmıştır. Yeni cumhurbaşkanı Morsi'nin seçimi ve faaliyetleri, Konsey ve Cumhurbaşkanı arasında siyasi bir rekabet yaratmıştır. Konsey, anayasal bidirgede yaptığı bir değişikliklerle - cumhurbaşkanının yanında- yasama yetkisinin kullanımına ortak olmuş, orduya ilişkin konularda münhasıran yetkili hale gelmiş ve yeni anayasa konusunda veto yetkisine sahip olmuştur. Cumhurbaşkanı ise bu eylemler karşısında AYM'nin seçim kanununu iptal kararını ve Konsey'in bildirge değişikliğini iptal etmiş, Konsey'i görevden alarak yerine bir savunma bakanı atamıştır. Bu tasarruflar ise yeniden AYM önüne taşınmıştır.

Siyasal açıdan ise Cumhurbaşkanının, yeni atamalarda nesnel kriterlere göre değil, siyasi yandaşlığa göre atama yapması, devrimli güçlere yönelik saldırılardan sorumlu içişlerini ayıklamaktan vazgeçip ve eski rejime bağlılığıyla tanınan bir generali içişleri bakanı olarak ataması muhalefet güçlerinde sert eleştirilere neden olmuştur. Öte yandan İslami güçler ile sol ve liberal muhalefet arasındaki diğer gerilim alanlarını da anayasadaki şeriat ifadesinin nitelendirilme biçimi, siyasi rejim tercihi konularında olmuştur. Ancak bütün siyasi güçler, ordunun yetkilerinin ülke savunmasıyla sınırlandırılması, parlamento ve Sayıştay denetimine tabi olması noktasında ortak yaklaşıma sahiptir. Gelenik aşamada Mısır devriminin geleceği, iktidar gücünün, farklı siyasi güçlerinin meşruluğunu görmesi, anayasa tartışmasında sol ve liberallerin görüşlerinin dikkate alınması ve başta işsizlik sorunu olmak üzere iktisadi krize karşı çözüm üretilmesine bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Mısır Devrimi, Müslüman Kardeşler, Salefitler, Mısır'da' ta muhalefet, Mısır Anayasa Mahkemesi, parlamentonun feshi, Morsi, Silahlı Kuvvetler Yüksek Konseyi

ABSTRACT

After the people's revolution on January 2011 the High Council of Armed Forces was entrusted to use the presidential authority. Many of the political representatives wanted to have a new constitution before the election. They especially demanded that the power of President of the Republic be diminished. But the High Council decided to prepare a document that had more or less the same rights and freedoms with the previous constitutions but also included transparency in elections, made it easier for people to be candidates, and paved the way for judicial

control of the elections. Even though after the elections none of the political parties had an absolute majority, instead of revolutionary forces, the Islamists were able to hold the majority. But in the new parliament the opposition was able to practice judiciary methods. The objection of the opposition regarding the inequality between the independents and political parties was accepted by the supreme court and the court decided that the parliament was non-existent. In addition after an admission to state council, the court decided the Islamist deputies of the constituent assembly and the advisory council were not chosen from outside and by merit, but by political motivation. Thirdly, the state council dissolved Husnu Mubarak's national party. Finally, the criminal court gave Mubarak and the Minister of the Interior a life sentence because they ordered the shooting of protestors. During this process the law on political prohibition of all national party leaders was canceled by the supreme court. In this context the national party entered the election for President of the Republic and the candidate of Muslim Brotherhood Mr Morsi won. The new constitution was prepared according to Muslim Brotherhood's and Selefist's view. Morsi's actions created a competition between the president and the council. The Council changed the constitutional charter and joined the president in the use of legislative power, became the exclusive authority on matters related to the army and obtained the right to veto the new constitution. The president of the republic responded by nullifying the supreme court's decision to nullify the election law and council's decision to change the constitutional charter. He then dissolved the council and assigned a secretary of defense. The actions were carried to supreme court as well.

From a political point of view, the president was criticized for appointing not by objective criteria but by political partisanship, since he appointed a general that was responsible of attacks against revolutionary forces. Another tension point between the Islamists and leftist and liberal opposition was about the definition of sharia in the constitution and the choice of political regime. But all parties agreed that the military authority had to be limited to national defense and that the military had to be audited by the court. At this point, the future of Egyptian revolution depends on the political power's ability to see acknowledge the legitimacy of different political forces, to consider the ideas of the leftist and liberal opposition in the constitutional debate and to provide solutions to economic crisis and unemployment.

Keywords: *Egyption revolution, Egyption Constitutional Court, Morsi, Islamistes, High Council nof Armed Forces*

“...Öte yandansa, Devrimi başlatan gençler mali kaynaklarının ve siyasi deneyimlerinin eksikliğinden parlamentoda ancak çok az sayıda sandalyeyi kazanabildiler. Eski rejim yanlıları, kriz ve kargaşa hâli yaratmak ve yeni rejimi istikrarsızlaştırmak için bir karşı devrim hareketi yürütüyorlar. Oysa siyasi partiler, önceki rejimde acı çekmiş ve ağır ekonomik krizle karşı karşıya kalan halk kitlelerinin kaygı ve özlemlerinin uzağında siyasi kavgalar içerisindedir.

Mısır için birçok unsur daha iyi ve istikrarlı bir gelecek umudu veriyor: mevcut hükümet, Anayasa Mahkemesinin kararı uyarınca feshedilinceye değin görevlerini 6 ay boyunca yapmış parlamento ve siyasi parti liderleri, aynı şekilde 17 Haziran 2012’de seçilmiş yeni cumhurbaşkanı, ülkenin gelişmesi için coşkulu projeler önerdiler ve Mısır tarafından imzalanmış uluslararası anlaşmalar kadar kamusal hak ve özgürlüklere saygı göstereceklerine söz verdiler. Mısır kilisesi tarafından desteklenen ılımlı ve merkezci resmi dini kurum El Ezher tüm farklı siyasi hizipleri bir araya toplayabilmek için ortak hedefler etrafında bir ulusal birlik gerçekleştirerek büyük çaba sarf ediyor. Ve gençlik hareketleri hükümet üzerinde bir halk denetimi uygulayan gerçek bir karşı iktidara dönüştüler.

Mısır’ı yöneten yeni rejimin başarısı üç etkene bağlı olacak:

-Farklı siyasi güçlerin, aralarındaki gerilimi azaltmak için, meşruluklarının dikkate alınması,

-2012 Aralığında yayımlanan Anayasayı değiştirmek ve liberal eğilimdeki siyasi partiler ve aydınlarca, gerçek bir ulusal uzlaşmaya dayalı daha dengeli ve demokratik bir Anayasanın hazırlanabilmesi için, reddedilen tartışma ve ihtilaflara kapı açan hükümlerinin kaldırılması,

-Ve nihayet, ülkenin karşı karşıya kaldığı ekonomik krizin çözülmesi ile özellikle yeni iş alanları yaratarak her yıl çalışma dünyasına katılan gençlerin işsizliği sorununu ortadan kaldıracak üretim sektörlerinin gelişmesi.

Eğer Hükümet bu üç hedefi gerçekleştiremez ise, bir dahaki seçimleri kazanamayacak ve demokrasinin kuralı gereği bir dahaki seçimlerde iktidardan uzaklaştırılacaktır....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

**LES EVOLUTIONS CONSTITUTIONNELLES
EN EGYPTE DEPUIS LA REVOLUTION
DU 25 JANVIER 2011**

Yousri Elassar

Professeur de droit constitutionnel à l'Université du Caire

RÉSUMÉ

En Egypte, la Révolution populaire du janvier 2011 a abouti à des transformations constitutionnelles importantes dans le but de bâtir un régime démocratique. La réussite du nouveau régime qui gouverne l'Egypte dépendra de deux facteurs: l'adoption d'une nouvelle constitution équilibrée et démocratique, fondée sur un vrai consensus national. Si la nouvelle majorité n'arrive pas à réaliser ces deux objectifs, elle sera écartée du pouvoir dans les prochaines échéances électorales, comme c'est la règle de la démocratie.

***Mots-clefs:** la révolution populaire, la transformation constitutionnelle, la transformation démocratique et équilibrée, consensus national.*

“...La réussite du nouveau régime qui gouverne l'Egypte actuellement dépendra de trois facteurs: prendre en considération les aspirations légitimes des différentes forces politiques pour diminuer les tensions entre elles, modifier la Constitution promulguée en décembre 2012 et abroger les dispositions qui ouvrent la porte à des conflits et des controverses, et qui sont refusées par les partis politiques de tendance libérale et les intellectuels, pour que la Constitution soit plus équilibrée et démocratique, fondée sur un vrai consensus national, et enfin, la résolution de la crise économique que le pays affronte, et surtout le développement des secteurs productifs pour créer des nouveaux emplois et résoudre le problème du chômage des jeunes qui arrivent chaque année sur le marché du travail. Si le gouvernement n'arrive pas à réaliser ces trois objectifs, il ne pourra pas gagner les prochaines élections, et il sera écarté du pouvoir dans les prochaines échéances électorales, comme c'est la règle de la démocratie...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

- IV -

TÜRKİYE'DE ANAYASAYI YENİLEME SÜRECİ *PROCESS RENEWAL OF THE CONSTITUTION IN TURKEY* *PROCESSUS DE RENOUVELLEMENT DE LA CONSTITUTION* *EN TURQUIE*

ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONU: TOPLUM SÖZLEŞMESİ İÇİN BİR FIRSAT

(*CONSTITUTIONAL RECONCILIATION: A CHANCE TO A NEW SOCIAL
CONTRACT FOR TURKEY*)

Ahmet İyimaya

TBMM Üyesi/Member of the Great National Assembly of Turkey

ÖZET

30 yıldır yürürlükte olan anayasamız, mimarları, içeriği ve ruhu bakımından toplumsal sözleşme niteliği taşımamaktadır. Mevcut anayasanın kaldırılması noktasında ortak irade mevcut olmasına rağmen, siyaset geleceği kurmak yerine konjonktürü kurtarma felsefesini tercih etmiştir. Bu yüzden milletin gerisinde kalmıştır. Ancak bugün yeni anayasa noktasında bir oydaşma mevcuttur. Uzlaşma komisyonu üyeleri olarak toplum sözleşmesi oluşturma şansını yitirmemek gerektiği bilinci ve sorumluluğu içerisindeyiz. Yeni anayasanın mimarı ve referans kaynağı millet olacaktır. Bu bağlamda millet iradesini doğru analiz etmeyi amaçlıyor denge ve fren mekanizması güçlü bir sistem modelini arzuluyoruz.

Anahtar Kelimeler: Anayasa uzlaşma komisyonu, Türkiye için yeni toplumsal sözleşme, Türkiye'de yeni anayasa yazım süreci

ABSTRACT

The current constitution which has been in force for 30 years does not have a character of a social contract in the terms of its architects, content and spirit. Although, there has been a common will at the point of changing the current constitution, politics had preferred to save the day instead of building the future. Therefore, the politics has been behind the people. However, there is a consensus on a new constitution. As the members of the Constitutional Reconciliation Commission, we are aware of the need of seizing the chance to create a social contract, and this is our responsibility. Architects and the reference source of the new

constitution will be people of Turkey. In that respect, we aim to analyze correctly national will and want to establish a system, which has a strong checks and balance mechanism.

Keywords: *Constitutional Reconciliation Commission, new social contract for Turkey, constitution-making process in Turkey.*

“...Ama anayasanın içeriği konusunda ben bile şu anda ancak temennide bulunabilirim; “şöyle olacaktır” deme imkanım yok. Ama şunu söyleyebiliriz: Dünyada bir Türk anayasa yapım modelinin doğuyor olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Zorluklar var; zaten kolay yapmak kolaydır. Zorluklar, çok zorluklarımız var.

Sorunları itibariyle zorluklarımız var, yansımaları itibariyle zorluklarımız var, ayırt etmeyle ilgili zorluklarımız var ama irade oldukça bu zorlukları bütün dünya aşmış. Bakın Lübnan’daki olay; Lübnan’daki Hıristiyan - Müslüman, heterojen yapılar, bir uzlaşma ortaya koymuşlar (rahatlıkla). Orada benim bir sözüm var; basitten mürekkebe, kolaydan zora doğru; en zorları bir yere bırakırız, sonra seçenekleri belirleyince onu çözmeye çalışırız...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI ÖNÜNDE BİR ENGEL OLARAK 1982 ANAYASASI'NIN RUHU

(THE SPIRIT OF 1982 CONSTITUTION AS AN OBSTACLE IN FRONT OF
DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS)

Atilla Kart

TBMM Üyesi/Member of the Great National Assembly of Turkey

ÖZET

Uzlaşma komisyonu faaliyetleri kapsamında toplumun her kesimine ulaşarak yaptığımız doğrudan görüşmelerde halkın büyük bir kesiminde ayrışma duygusu, korku ve baskı ikliminin egemen olduğunu gözlemledik. Mevcut Anayasa'nın 87 maddesi değiştirilmiştir. Özellikle 13.maddede gerçekleştirilen değişiklikler temel hak ve özgürlükler alanında ciddi gelişmeler sağlamıştır. Ancak Anayasa'da mevcut olan darbe ruhu, bu değişikliklerin uygulamaya yansımaları engellemiştir. Bu da meselenin sadece anayasa yazma ile çözülemeyeceğini göstermiştir. Siyasi Partiler Kanunu, seçim mevzuatı, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu, Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, %10 barajı ve sendikal örgütlenmelere dair mevzuat'ın da değiştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal ayrışma, 1982 anayasasındaki değişiklikler, Türkiye'de anayasa yazımı, anayasa uzlaşma komisyonu

ABSTRACT

We observed social decomposition, atmosphere of fear and pressure over a large segment of the people, during the meetings hold within the scope of the activities of the Commission and by reaching all segments of the society. 87 articles of the current Constitution were amended. Amendments in the Article 13 specifically provided significant developments in the field of fundamental rights and freedoms. The spirit of the military coup prevented the execution of these amendments in the practice, indicating that writing a new constitution is not enough to solve the problem. It is necessary to make amendments over the Law on the Political Parties, electoral legislation, the Law on Meetings and Demonstration Marches, the Law on Duties and Powers of the Police, 10% nationwide threshold, legislation on union organization.

Keywords: *Social decomposition, constitutional amendments in the 1982 Constitution of Turkey, constitution-making in Turkey, Constitutional Reconciliation Commission*

“...Yeni anayasa yapımı sürecinde, demokratikleşme konusunda bütün mesele; samimi olmak, dürüst olmak, tutarlı olmak, halka verdiğimiz sözden dönmüş olmamak. Ben özellikle, bu noktada bir değerlendirmenin yapılmasını; bu anlattığım somut olgular karşısında kamuoyu ve sizlerin takdirine sunuyorum. Şu tehlike bekliyor bizi: Muktedirlerin izin verdiği demokrasiyi kabul etmiyoruz. Böyle bir demokrasi olamaz. Muktedirlerin iznine tâbi bir demokrasi, muktedirlerin iznine tâbi bir anayasa yapım sürecini kabul etmiyoruz.

1995, 2001 değişikliklerine bakın; koalisyon hükümetleri var. Ama bakıyorsunuz o 1995, 2001 değişikliklerine; bana göre -ki bunu taraflı/tarafsız çoğu akademisyen kabul ediyor- demokrasi anlamında, temel hak ve özgürlükler anlamında, demokratikleşme anlamında çok önemli kalelerin yapıldığı anayasal değişikliklerdir. Mesele ne? Sorun ne? Sorun, -gerçekten- demokratikleşme konusunda; samimi olmak, dürüst olmak; iktidar olmanın verdiği gücün arkasına sığınmamak; iktidar gücünü dayatmacı bir anlayışla, baskıcı bir anlayışla uygulamamak. Yeni anayasa yapımı sürecinde, bu süreçleri çok önemsedığımızı ifade etmek istiyorum.

Yine bu süreçte bir cümleyle; bir hususu daha, bir gözlemimi daha paylaşmak istiyorum: Türkiye’de maalesef, söylenecek daha pek çok şey var ama toplantının konusunu elbette fazla zorlamak istemiyorum. Maalesef, yargı ve siyasetin gündemini; Türkiye’de, istihbarat belirliyor. Hem de hangi istihbarat belirliyor? Yurtdışındakilerin ağır bastığı istihbarat belirliyor...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

TARİHSEL ORTAK DEĞERLER IŞIĞINDA YENİ ANAYASA SÜRECİ

(NEW CONSTITUTION-MAKING PROCESS IN THE LIGHT
OF THE HISTORICAL COMMON VALUES)

Faruk Bal

TBMM Üyesi/Member of the Great National Assembly of Turkey

ÖZET

Türkiye’de bir demokrasi sorunu olduğu toplumun bütün kesimleri tarafından kabul edilmektedir. İfade özgürlüğü önünde ciddi engeller vardır. Nefret söylemleri güçlenmektedir. Nefret söyleminin olduğu yerde demokratik değerlere ulaşmak zordur. Türkiye, kanun hükmünde kararnameler ile yönetilmektedir. Kanun hükmünde kararnameler yasa yetkisinin devir aracıdır. Türk milletinin geçmişine yakışmayan darbelerin ürünü olan bu Anayasa değişmelidir. Hep birlikte verdiğimiz Kurtuluş Savaşı ile kurulan bu devletin kuruluş felsefesine uygun olarak yeniden yazılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeni anayasa yazım süreci, nefret söylemi sorunu, Türkiye’nin kuruluş felsefesi

ABSTRACT

Each segment of the society accepts that there is a democracy problem in Turkey. There are serious obstacles against the freedom of expression. Hate speech in the society is getting stronger. It is very hard to reach democratic values in the countries where there is hate speech. Turkey is administered by decrees having the force of law. The decree having the force of law is a tool for transfer of the legislative power. The current constitution, a result of coup d’etat which is dishonour in the history of Turkish nation must change. We must write a new constitution in the light of the founding philosophy of this country, founded as a result of the Independence War, a war of a nation as a whole.

Keywords: *Process of new constitution drafting, problem of hate speech, founding philosophy of Turkey*

“...Bunun için de size, futbol transferiyle ilgili -uyarsa- bir benzetmeyi anlatmak istiyorum. Şimdi futbolcular transfer edileceği zaman kondisyonuna, fiziğine, boyuna bakıyorlar. Ama eski tarihlerde bunlar yoktu. Eskiden transfer edilecek futbolcuyu getirirlermiş sahanın ortasına, eline bir top vererek: “hadi bakalım, bu topu havaya dik” derlermiş. Kim ne kadar yukarıya atarsa; onu transfer ederlermiş.

Anayasa çalışmalarından buradan çıkaracağınız bir ders var değerli arkadaşlar. En çok tekrar edilen en doğru değildir. Aksine yanlışı tekrar ede ede hakikat olarak sunmak isteyenler var, bunlar kirli bilgidir. Birazcık dikkat ederseniz; çok sık tekrarlanan kirli bilginin hakikat olmadığını fark edersiniz

Özellikle anayasa yapım sürecinde bilimsel değerlere aykırı, insani değerlere aykırı; televizyonlarda sizin karşınıza geçip, kirli bilgi yayanları akıl süzgecinden geçirirseniz, daha kolay fark edebilirsiniz. Bunu size hatırlatmak istedim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum¹...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Soru üzerine: “Ben son sözlerimi ifade ederken, gençlere sesleniyorum. Bu anayasayı bizim neslimiz yapacak ama uygulanacak olan kitle, sizin yaşayacağınız çağı ilgilenmiyor. O bakımdan anayasa yapımıyla çok ilgilenmelerini rica ediyorum. “Hayatınız cennet mi cehennem mi olacak?” anayasayla belirleyeceksiniz. Bunun için de size, futbol transferiyle ilgili -uyarsa- bir benzetmeyi anlatmak istiyorum. Şimdi futbolcular transfer edileceği zaman kondisyonuna, fiziğine, boyuna bakıyorlar. Ama eski tarihlerde bunlar yoktu. Eskiden transfer edilecek futbolcuyu getirirlermiş sahanın ortasına, eline bir top vererek: “hadi bakalım, bunu havaya dik” derlermiş. Kim ne kadar yukarıya atarsa; onu transfer ederlermiş. Anayasa çalışmalarından buradan çıkaracağınız bir ders var değerli arkadaşlar, “kirli bilgi”ye dikkat ederek; çok tekrar edilen kirli bilginin hakikat olmadığını idrak edin. Çünkü özellikle anayasa yapım sürecinde bilimsel değerlere aykırı, insani değerlere aykırı; televizyonlarda sizin karşınıza geçip, kirli bilgi yayanlara salt aklınızla dikkat ederseniz fark edebileceğiniz bir durum oluşacak. Ben bunu sizlere aktarmak istedim.”

- V -

KUZEY AKDENİZ: KRİZ DÖNEMİNDE ANAYASACILIK
NORTH MEDITERRANEAN: CONSTITUTIONNALISM IN THE
CRISIS PERIOD

MÉDITERRANÉE DU NORD: CONSTITUTIONNALISME EN
PÉRIOD DES CRISES

AVRUPA VE İSPANYA'DAKİ ANAYASAL SÜREÇLER*

(EUROPE AND CONSTITUTIONAL PROCESSUS IN SPAIN)

Angel Rodriguez

Malaga Üniversitesi Anayasa Hukuku Öğretim Üyesi/

Professor of Constitutional Law, University of Malaga (Spain)

ÖZET

Bu tebliğ; “Avrupa fikri”nin Franko dönemi ertesinde 1978’de kabul edilen yeni İspanya Anayasasındaki değişiklik tasarısına etkisini ve her ikisi de Avrupa’nın taleplerinin bir sonucu olan 1992 ve 2011 Anayasa değişikliklerinde, Avrupa gerekçesinin nasıl bir rol oynadığını incelemektedir. 1978’de İspanya’da yeni demokratik rejimin kurulması, kamuoyu tarafından ülkenin “avrupalılaştırılmasının” bir başka adımı olarak görülmüştür: “Avrupa fikri” anayasal tartışmalar boyunca “demokrasi” ya da “hukuk devleti” gibi kavramlara sıkı sıkıya bağlanmış ve anayasal sürecin bütününe meşrulaştırmak için yeterli görülmüştür. Anayasa; 1992’de Avrupa Birliği Anlaşması’na uyumu sağlayabilmek için Avrupa vatandaşlarına oy hakkının düzenlenmesi konusunda, 2011’de de gene Avrupa Birliği’nden gelen bütçesel istikrar taleplerini yanıtlayabilmek için değiştirilmiştir. 1978’dekinin aksine ve Avrupa’nın bu iki değişiklikte önemli bir rol oynamasına karşın bugün Avrupa gerekçesinin anayasal süreci meşrulaştıran bir fikir olmaktan çıktığı söylenebilir.

Anahtar sözcükler: İspanya anayasası, Avrupa Birliği, Avrupa Birliği anlaşması, avrupalaştırılma

ABSTRACT

This paper reviews the influence of the idea of “Europe” in the process of drafting the new Spanish Constitution passed in 1978 after

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

the francoism, and how the European argument has evolved in the two only amendments to the Constitution that have been passed to date, those of 1992 and 2011, both of them due to European exigencies. In 1978, the establishment of a new democratic regime for Spain was seen by the public opinion as another step of the "europeanization" of the country: the idea of "Europe" which was present along the constitutional debates was then intimately linked to concepts such as "democracy" or "rule of law", and was extremely relevant to legitimate the constitutional process as a whole. In 1992, the Constitution was amended to comply with the European Union Treaty regulations on the voting rights of European citizens, and in 2011 to fulfill the requirements of budgetary stability also emanated from the European Union. But, by contrast to what happened in 1978, and although "Europe" also played an important role in these two constitutional reforms, it may be said that the European argument lost part of its potential as a legitimating idea for the constitutional process.

Keywords: *Spanish Constitution, European Union, European Union Treaty, europeanization*

“...Buna karşın, bu üç anayasal süreçte açık farklılıklar vardır. Aynı şekilde 1978’den beri ispanyol kamuoyunda hâkim olan Avrupa fikri ile 35 yıl sonra bugün var olan Avrupa fikri arasında da.

Daha 1992 ve özellikle 2011 reformlarında, Avrupa fikri’ne kerametinden menkul bir gerekçeymişçesine basit bir atuf, reforma yönelebilecek eleştirel tavırların doğuşunu engellemeye yeterli değildi. Kuşkusuz daha az olsa da geçiş döneminde ve bugün –yukarıda söz ettiğimiz- *deneyim kaynağı olarak avrupa fikri* vardı. O zamandan farklı olarak, bugün söz konusu olan *meşruluk kaynağı olarak avrupa fikri*’dir.

Bütün bu süreçte hiç olmazsa bir paradoks gözlemlenebilir: 1978 Anayasasının orjinal metni ya da 1992’deki mini reform yahut da 2004’te başarısızlığa uğrayan girişim olsun, İspanyol anayasal metnine açık bir ifadeyle *Avrupa Birliği* ifadesinin dahil edilmesinin imkânsızlığı. Bu dahil etme 2011 reformunu beklemek zorunda kaldı ve bugün için de tektir.

Artık, birkaç yıl önce ispanyolların özgürlük ve demokratik özlemlerini ifade ettikleri Avrupa fikri bugün İspanya Anayasasında bir yer buldu. Ama yalnızca bütçesel istikrarın bekçisi olarak...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

L'EUROPE ET LES PROCESSUS CONSTITUTIONNELS EN ESPAGNE

Ángel Rodríguez

Professeur de Droit Constitutionnel Université de Málaga (Espagne)

RÉSUMÉ

L'Europe et les arguments fondés sur l'europhisme ont joué un rôle très important dans les trois processus constitutionnels qui ont eu lieu en Espagne depuis la chute du franquisme. En Espagne, accomplir les exigences européennes semble être le seul moyen de susciter le consensus politique suffisant pour réformer la Constitution. La liberté et la démocratie sont conçues les fondements essentiels de la Constitution espagnole.

Mots-clés: *révisions constitutionnelles, l'Europe comme source de légitimité démocratique, l'Europe comme source de légitimité constitutionnelle, institutions supranationales.*

“..La seconde réforme de l'actuelle Constitution espagnole (CE) a été adoptée le 27 septembre 2011. Celle-ci ainsi qu'une autre de 1992 sont les seules réformes de la Constitution, approuvée en Décembre 1978 lors de la transition politique à la fin de la dictature franquiste. Dans les deux cas, la réforme constitutionnelle touchait exclusivement à un article de la Constitution: en 1992 il s'agissait de l'article 13 CE, qui règle le droit de suffrage des étrangers en Espagne; et en 2011, l'article 135 CE, dans lequel une série de principes relatifs à la stabilité budgétaire a été incorporée.

....

Au moins un paradoxe important peut être observé dans tout ce processus: l'impossibilité d'incorporer dans le texte de la Constitution espagnole, que cela soit dans la version originale de 1978, avec la succincte réforme de 1992, ou à la suite de l'initiative échouée de 2004, une mention expresse de l'Union Européenne. Cette incorporation a dû attendre jusqu'à la réforme de 2011, et pour l'instant elle est toujours la seule....”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

FRANSA'DAKİ MALİ KRİZİN ANAYASAL SONUÇLARI*

(CONSTITUTIONAL EFFECTS OF THE FINANCIAL CRISIS IN FRANCE)

Benoît Jean-Antoine

*Rouen Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi/
Lecturer in public law at the University of Rouen*

ÖZET

Mali krizlerin Anayasa hukuku üzerindeki etkisi Fransa'da yeni değildir. Tarih, kriz dönemlerinin temel metinlerdeki hükümleri değişikliğe götürdüğünü göstermektedir ki bunlardan en önemlisi Eski Rejimin sonunda meydana gelen mali krizin siyasal ve hukuksal sonucu olan 26 Ağustos 1789 tarihli İnsan ve Yurttaş Hakları Beyannamesi'dir. Bununla birlikte Anayasa hukuku ile Kamu maliyesi disiplinlerinin kavşağında duran güncel kriz 2008'den önce başlayan bütün bu geniş reformları açıklamıyor. Kamu harcamalarına olabildiğince hâkimiyet iradesi bu şekilde "Fransa'nın yeni mali anayasası" sayılan 1 Ağustos 2001 tarihli Mali kanunlara ilişkin organik kanun ile krizden birkaç ay önce yapılan 2008 anayasal değişikliğinden çıkmaktadır. Ancak, bu son krizden kaynaklanan artan dengesiz kamu harcamalarındaki bozukluk karşısında, anayasal bir "altın kural"ın düzenlenmesine ilişkin tartışma bir önceki hükümetin arzusuyla ertelenmiştir; Alman anayasal hükmü dikkate alındığında ise bu kamu gelir ve harcamaları dengesinin sağlanması hedeflenmektedir. Ancak bu iyiniyetlerin bir etkisi olmadı. Anayasal metinde olsun, Anayasa Konseyi'nin içtihatlarında olsun, krizin etkisi paradoksal bir biçimde hâla zayıftır.

Anahtar sözcükler: Fransa, mali kriz, kamu maliyesi, Anayasa hukuku

ABSTARCT

The impact of financial crises on constitutional law is not new in France. History shows that periods of crisis have often resulted in the development of basic textual provisions, the most emblematic being the

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

Declaration of Rights of August 26, 1789, legal and political consequence of the financial crisis at the end of the “Ancien Régime”. The current crisis does not explain the whole reform movement, which began well before 2008, located at the intersection of both disciplines, constitutional law and public finance. The will of a larger greater control of public spending is therefore apparent in the organic law on finance laws from August 1, 2001, the new “financial constitution of France” and in the constitutional revision of 2008, a few months before the crisis. However, given the increased degradation of public accounts, the debate was revived with the previous government’s wish to include in the constitution a “golden rule” just like the German constitutional rule. It would have been intended to restore the balance between revenue and expenditure. These good intentions have not yet been acted upon. Whether in the constitutional text itself or in the jurisprudence of the Constitutional Council, the impact of the crisis remains, even today, paradoxically low.

Keywords: France - financial crisis – Public Finance - Constitutional Law

“...Krizin diğer etkilerinden birisi de -bu sefer devlet düzeyinde-, değişken ekonomik konjonktüre uyum sağlamaya çalışmak için Parla-mentoca onaylanan mali uyum kanunlarının sayısındaki artıştır. Bu şekilde, 2011 yılında en az dört mali uyum kanunu kabul edildi. Bu mali uyum kanunları, baştaki öngörülerini düzenli olarak düzelterek Anayasa Konseyince kullanıldığı gibi bütçede doğruluk ilkesine -yani “*mali kanunlarca belirlenmiş dengenin ana hatlarını bozma kastının olmaması*”¹- uyulmasını zamanında sağlayacaktır. Gene de hatırlatalım ki Anayasa Konseyi’nin bu ilkeyi gözönünde tutarak denetlediği bir mali kanun ya da mali değişiklik kanunu yoktur²...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ V. A. Pariente, “Équilibre des finances publiques et programmation pluriannuelle”, *RFFP*, n° 117, fév. 2012, p. 96.

² 2011’deki mali uyum kanunlarına ilişkin kararları da dahil olmak üzere: décision n° 2011-638 DC du 28 juillet 2011 et 2011-645 du 28 décembre 2011.

LES INCIDENCES CONSTITUTIONNELLES DE LA CRISE FINANCIÈRE EN FRANCE

Benoît Jean-Antoine

Maître de conférences en droit public à l'Université de Rouen

RÉSUMÉ

L'influence des crises financières sur le droit constitutionnel n'est pas nouvelle en France. L'histoire montre que les périodes de crise ont souvent entraîné un développement de dispositions textuelles fondamentales, la plus emblématique étant la Déclaration des droits de l'homme et du citoyen du 26 août 1789, conséquence politique et juridique de la crise financière de la fin de l'Ancien Régime. La crise actuelle n'explique cependant pas l'ensemble du vaste mouvement réformateur, amorcé bien avant 2008, se situant à la croisée des deux disciplines que sont le droit constitutionnel et les finances publiques. La volonté d'une plus grande maîtrise des dépenses publiques ressort ainsi de la loi organique relative aux lois de finances du 1er août 2001, nouvelle "Constitution financière de la France" et, de la révision constitutionnelle de 2008 antérieure de quelques mois à la crise. Néanmoins, face à la dégradation accrue des comptes publics issue de cette dernière, le débat a été relancé avec le souhait du précédent gouvernement d'inscrire constitutionnellement d'une "règle d'or"; à l'image de la règle constitutionnelle allemande, celle-ci aurait eu pour objectif de rétablir l'équilibre des recettes et des dépenses publiques. Ces bonnes intentions n'ont pourtant pas encore été suivies d'effets. Que ce soit dans le texte constitutionnel lui-même ou bien dans la jurisprudence du Conseil constitutionnel, l'impact de la crise reste, aujourd'hui encore, paradoxalement faible.

Mots-clés: *France – crise financière – finances publiques – droit constitutionnel*

“...Pour conclure, la crise financière a bien entraîné de nombreux débats sur une possible nouvelle révision constitutionnelle. De même, les saisines nombreuses du Conseil constitutionnel par les collectivités locales ne sont sans doute pas étrangères à ce contexte dégradé. Néanmoins, paradoxalement, la crise n'aura permis, ni à la révision constitutionnelle d'aboutir, ni des bouleversements majeurs dans la

jurisprudence financière du Conseil qui reste dans l'ensemble favorable à la volonté du législateur. Paradoxalement encore, c'est antérieurement à cette crise que les changements les plus importants ont été réalisés dans un cadre constitutionnel (comme l'inscription constitutionnelle de lois de programmation des finances publiques en 2008).

Mirabeau, l'un de nos grands révolutionnaires disait en 1789: “*la dette publique a été le germe de notre liberté*”¹. En effet, si la crise financière de 1789 a été à l'origine du droit constitutionnel, il ne semble pas en être de même pour la crise actuelle. C'est donc aujourd'hui la seule volonté politique des dirigeants qui impose ou non en France le respect d'une règle d'équilibre et non le texte constitutionnel lui-même, encore trop peu contraignant à ce sujet.

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

¹ Cité par Ph. Sueur, *Histoire du droit public français XVe-XVIIIe siècle*, PUF, 3e éd., Paris, 2001, t. II, p. 298.

- VI -

TÜRKİYE/AKDENİZ VE AVRUPA TURKEY/MADITERRANE/EUROPE TURQUIE/MÉDITERRANÉE/EUROPE

TUNUS'TA ANAYASAL VE DEMOKRATİK GEÇİŞ ÜZERİNE DÜŞÜNCE VE DEĞERLENDİRMELER*

(EVALUATION ON THE CONSTITUTIONAL AND DEMOCRATIC
TRANSITION IN TUNISIA)

Chawki Gaddes

*Tunus Anayasa Hukuku Derneği Genel Sekreteri, Anayasa Hukuku
Uluslararası Akademisi Yönetici Sekreteri, Tunus Kartaca Üniversitesi
Hukuk Bilimleri Fakültesi Öğretim Görevlisi/*

*Secretary General of the Tunisian Association of Constitutional Law,
Executive Secretary of the International Academy of Constitutional Law,
Lecturer at the University of Carthage, Faculty of Legal Sciences of
Tunis*

ÖZET

Tunus'ta demokratik geçiş süreci iki aşamalıdır. İlk aşamada, devrik cumhurbaşkanının kaçışının ardından, 1959 Tunus anayasası olağan bir şekilde işlememiştir. Sokağın talep ve tepkileri, devlet başkanlığı, parlamento ve Anayasa Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey gibi anayasal yapıların feshine yol açmıştır. Ardından devrimin amaçlarının gerçekleştirilmesi, yolsuzlukların açığa çıkartılması ve devrim sürecindeki hak ihlallerinin tespiti için üç önemli yapı oluşturulmuştur.

Demokratik geçişin halen süregelen ikinci aşaması, anılan yapıların yerlerini ulusal kurucu meclise bırakmasıyla başlamıştır. Ulusal kurucu meclis, anayasanın hazırlanmasına yoğunlaşabilmek için fazla görev alması, çalışma süresinin belirsizliği ve çalışmaların şeffaflık eksikliği taşıması gibi sorunlar taşımaktadır.

İkinci aşamanın diğer önemli aktörleri ise sürekli yeniden biçimlenen siyasi partiler, demokratik geçişin genç ve ayrışık katalizörleri olarak sivil toplum aktörleri ve demokratik sürecin katalizör eleştirel tanıkları olarak kitle iletişim araçlarıdır. Bu aktörlerin de dâhil olduğu ikinci

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

aşamadaki karar alma yöntemi -ilk aşamadaki uzlaşmacı karar alma yönteminin aksine- çoğunlukçu ve empoze edici hale gelmiştir. Ulusal kurucu mecliste özellikle En Nahda'nın etkin olduğu troyka, kendi metinlerini dayatmakta ve kamusal görevlere atamada kendi tercihlerini tek taraflı kabul ettirmektedir. Ancak süreç devam etmektedir ve ne getireceğini zaman gösterecektir.

Anahtar Kelimeler: Tunus anayasası, demokratik geçiş, kitle iletişim araçları, sivil toplum örgütleri, ulusal kurucu meclis, siyasi partiler, çoğunlukçuluk ve çoğulculuk

ABSTRACT

The process of transition to the Democracy in Tunisia has two stages. At the first stage which started with the ousted president's escape, the Constitution of 1959 of Tunisia did not work in an ordinary manner. Some constitutional structures such the Presidency, the Parliament and the Constitutional Council, the Economic and Social Council as were abolished as a result of reactions and demands in the streets. Three critical institutions were established for the purposes of the revolution, investigation of the corruption allegations, proof of human rights violations in the process of revolution.

The second stage of the democratic transition has started with establishment of the constituent assembly in place of the three constitutional structures. The national constituent assembly has some difficulties. Intensive working tempo, uncertainty of the working period, lack of transparency can be accepted as examples for these difficulties.

Other important actors in the second stage are the political parties which constantly reshape civil society actors as heterogeneous catalysis of the democratic transition, mass media as the catalytic critical witnesses of the democratic transition. The decision-making method in the second stage, which includes these actors, became imposing and majoritarian on the contrary of the consensual decision-making method. In the national constituent assembly, troika, in which especially En Nahda is effective, imposes its own text and their preferences in the assignment of public tasks unilaterally. However, process goes on and the time show will what happens.

Keywords: *The Constitution of Tunisia, mass communication, non-governmental organization in Tunisia, the political parties in Tunisia, transforming the country into a democratic regime, majoritarianism and pluralism*

PLAN: I. DEMOKRATİK GEÇİŞ, TEKil mi çoğul mu?: A. Tunus'ta demokratik geçişin ilk aşaması, ilk demokratik danışmasının heyecanını yaşayan bir toplum; B. tunus'ta demokratik geçişin ikinci aşaması, anayasanın hazırlanmasına doğru

II. demokratik GEÇİŞ, hangi aktörler?: A. tunus ulusal kurucu meclisi, demokratik geçişin temel ayağı; B. Siyasi Partiler, sürekli yeniden biçimlenen demokratik geçişin aktörleri; C. sivil toplum, demokratik geçişin genç ve ayrışık katalizörü; D. kitle iletişim araçları, demokratik sürecin katalizör eleştirel tanıkları.

III. demokratik GEÇİŞ, hangi karar alma yöntemi?: A. uzlaşma, geçişin ilk aşamasındaki karar alma yöntemi; B. çoğunlukçu oylama, geçişin ikinci aşamasında empoze edilen karar alma yöntemi

IV. ne sonuç çıkartmalı?

Tunus'taki anayasal ve demokratik geçiş hakkında yapabileceğimiz üç sorgulama şu noktalar etrafında gerçekleşmektedir:

- Demokratik geçiş ne kadar sürecek?
- Demokratik geçişin tarafları olan aktörler kimlerdir?
- Demokratik geçiş çerçevesinde kabul edilen karar alma yöntemi nedir?

...

"...Tunus'taki anayasal ve demokratik geçiş şu an ikinci aşamasındadır. Bu sentez raporu yalnızca şu anki durumu göstermektedir, yani 2012 Aralığını. Fakat, geleceğin ne getireceğini bilmeden kaypak bir durumu göstermeye çalışan ressam gibiyiz. Bu yüzden kalbimizdeki ve karnımızdaki ağrıyı, şeylerin gerçekliğine daha sadık olabilmek için her gün, bazen her saat yeniden çizmek zorundayız.

Demokratik geçişin evrimi bazen birçok belirsiz ve bulanık unsura bağlı olacaktır. Hiç kimse Tunus'un geleceği hakkında bugünden ne açık ne de olası bir cevap veremez. Bir sürü belirsizlik durumu bir yandan öbür yana savurabilir.

Ve bu sürecin Tunus'u onca hayal edilen bir demokrasiye götürmekte olduğunu varsayarsak, bu sürecin geridöndürülemez kılabilmek için gerekli garantileri de sağlamak gerekecektir. "Arap baharı"nın li-deri, geçmekte olduğu kıştan çıkmayı başarabilecek mi? Bunu bize yalnızca zaman (gelecek) söyleyecektir...."

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

RÉFLEXIONS CONCLUSIVES A PROPOS DE LA TRANSITION DEMOCRATIQUE ET CONSTITUTIONNELLE EN TUNISIE

Chawki Gaddes

*Secrétaire Général de l'Association Tunisienne de Droit
Constitutionnel/ Secrétaire exécutif de l'Académie Internationale de
Droit Constitutionnel/ Enseignant à l'Université de Carthage, faculté
des sciences juridiques de Tunis*

RÉSUMÉ

La transition démocratique et constitutionnelle en Tunisie est à sa deuxième étape. L'article est concentré sur le panorama tunisien du décembre 2012. La situation actuelle de la Tunisie est une situation mouvante et dont l'évolution future reste inconnue. En effet, l'évolution de la transition démocratique dépend de plusieurs éléments parfois incertains et flous.

***Mots-clefs:** La transition démocratique en Tunisie, le processus démocratique, la rédaction de la nouvelle constitution, l'Assemblée constituante, la transparence, les partis politiques.*

I. Transition démocratique, une ou plurielle?:A. Le premier temps de la transition démocratique en Tunisie, une société enthousiaste de vivre sa première consultation démocratique; B. Le deuxième temps de la transition démocratique en Tunisie, vers la rédaction de la constitution

II. Transition démocratique, quels acteurs?: A. L'ANC, pièce axiale du processus démocratique; B. Les partis politiques, des acteurs du processus démocratique en continuelle reconfiguration; C. La société civile, catalyseur jeune et hétérogène du processus démocratique; D. Les médias, témoin critique catalyseur du processus démocratique

III. Transition démocratique, quel mode de prise de décision?:
A. Le consensus, mode consacré de prise des décisions pendant la première période de transition; B. Le vote majoritaire, mode imposé de prise des décisions pendant la deuxième période de transition

...

La transition démocratique et constitutionnelle en Tunisie en est actuellement à sa deuxième étape. Ce rapport de synthèse n'est que l'instantanée de la situation d'aujourd'hui, donc de décembre 2012. Mais nous sommes dans la situation d'un peintre qui veut rendre compte d'une situation mouvante et dont l'évolution future lui reste inconnue. Il doit de ce fait, la douleur au cœur et au ventre redessiner tous les jours et parfois toutes les heures son œuvre afin d'être le plus fidèle à la réalité des choses.

L'évolution de la transition démocratique dépendra de plusieurs éléments parfois incertains et flous. Personne ne peut donner aujourd'hui une réponse claire et même probable à l'avenir de la Tunisie. Tellement d'inconnus peuvent faire basculer la situation d'un côté ou d'un autre.

Et à supposer que ce processus amène la Tunisie vers la démocratie tant rêvée, il va falloir mettre en place les garanties pour rendre ce processus irréversible. Le leader du "printemps arabe", arrivera-t-il à passer avec succès l'hiver qu'il traverse? Seul l'avenir nous le dira.

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

**YAZILI ANAYASA – YAŞAYAN ANAYASA, ANAYASAL
SÜREÇTE KİMLİKLER**
(*WRITTEN CONSTITUTION-LIVING CONSTITUTION, IDENTITIES IN THE
CONSTITUTIONAL PROCESS*)

Sibel İnceoğlu

*Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Öğretim Üyesi/
Professor of Constitutional Law at the University of Bilgi*

ÖZET

Akdeniz havzasındaki Anayasal tartışmalar Anayasadan beklentilerin çok yoğun olduğunu göstermektedir. Oysa yazılı Anayasalar her zaman uygulamaya geçmemektedir. Bu konuda Türkiye tecrübesine dikkat çekilmiştir. Yine bu bölgedeki Anayasal tartışmalar grup kimliklerini ön plana çıkarmaktadır. Grup kimlikleri üzerinden hakları tartışmanın bireyin özgürleşmesine olumsuz etki edebileceğinin altı çizilmiştir. Anayasa yapım sürecinde kadınların katılımının eksikliğine dikkat çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye’de anayasal beklentiler, grup kimlikleri, kadınların katılımı

ABSTRACT

Discussions on the constitution in the Mediterranean Region show that the expectation from the constitution is extremely high. In reality it is experienced that written constitutions are not always implemented. In this respect it is drawn attention to the experience of Turkey. Discussions on constitution in the Mediterranean Region bring social group identities in the foreground. It is placed emphasis the possible negative effect of discussion on the group rights basis to the emancipation of individual. In addition, it is put an emphasis the lack of participation of women to the constitution making process.

Keywords: *The expectation from the new constitution of Turkey, group identities, participation of women*

Bu toplantıda bulunmaktan son derece mutluyum. Açıkçası çok merak ettiğim ve ilgilendiğim konularda önemli ölçüde bilgi edindim. Bu açıdan, Sayın Kaboğlu'na teşekkür ederim. Bu toplantının düzenlenmesi konusunda çok büyük bir emek harcadı. Dolayısıyla kendisine şükranlarımızı sunmamız gerekli, diye düşünüyorum.

...

Elbette kimlikler tartışılırken üzerinde durulması gereken bir noktanın altını çizmek lazım, o da; kimlikleri cemaatler üzerinden, -sadece dini cemaati kastederek söylemiyorum- yani sosyolojik anlamda toplumsal grupların hakları üzerinden ya da etnik grupların hakları üzerinden tartışmaktansa; bireysel olarak “kişilerin hakları” üzerinden tartışmanın daha faydalı olacağını düşünüyorum. “Toplumsal gruplar” üzerinden tartışmak, ne yazık ki “birey”i zayıf duruma düşürüyor. Bugün bildirilerin sunulduğu ve tartışıldığı sırasında da örneğin din - devlet ilişkisi bakımından, dinsel cemaatler üzerinden tanımlamaların ağırlıkta olduğunu gördüm. Özellikle Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz'deki Anayasa tartışmaları sırasında bunu gözlemlemek mümkün oldu. Dinsel toplulukların ya da etnik toplulukların “grup hakları” üzerinden konular tartışıldığı zaman, bunun dışında kalan, diğer bir deyişle güç dengeleri dışında kalan, güçlü toplumsal sınıflar dışında kalan bireylerin her zaman zarar göreceği düşüncesindeyim. Diğer yandan belli bir toplumsal gruba aidiyet hissi olanların da ait olduğu grubun baskısı altına sokulacağını ve gerçek anlamda bir özgürleşmenin mümkün olamayacağını da eklemek isterim. Türkiye bakımından da bu eksenden tartışmanın, Türkiye'yi daha demokratik hale getireceği konusunda ciddi kuşkularım bulunmakta. Bu nedenle; “toplumsal grup hakları”ndan çok, “birey hakları” üzerinden tartışmaya girmek daha etkili olur, diye düşünüyorum.

Sabır ve ilgiyle dinlediğiniz için çok teşekkür ederim...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

PAN-AVRUPA AKDENİZ ANAYASAL HAVZASI VE YENİ ULUSALÜSTÜLÜK*

(PAN-EUROPEAN CONSTITUTIONAL MEDITERRANEAN BASIN AND THE NEW
SUPRA-NATIONALISM)

Pasquale Policastro*

*Avrupa Anayasa Hukuku Araştırma ve Yüksek Öğretim Uluslarötesi
Merkezi Koordinatörü "ECONET"/*

*Centre Coordinator transnational investigative training and high
European constitutional law "ECONET"*

ÖZET

Bu rapor 27 Nisan 2012’de Marmara Üniversite’sinde gerçekleştirilen sempozyumun sentez raporudur. Sempozyum Türkiye’deki anayasal dönüşüm sorunu üzerinde düşünerek ve herşeyden önce yeni bir Anayasanın onaylanması sürecini Güney Akdeniz kıyı ülkelerinde söz konusu dönüşüm bağlamında ve aynı zamanda özellikle kamu maliyelerinin içinde buldukları mevcut krizde Avrupa’yla bütünleşme çerçevesinde sorulan önemli anayasal sorunlarla birlikte ele almayı hedeflemektedir. Böyle bir görev çerçevesinde yazar ilgili bir çok soruna değinmektedir: anayasalcılığın semerelerinin evrensel değeri, değerler sorunu, bir değer olarak hukuk devleti. Sunulan farklı tebliğlerde işlenen, anayasalcılık ile hukuk devletinin semereleri belirgin kılması, katılımcıların gözünde bir kenara atılacak bir konu değildir. Hukuk devletinin bir değer olarak anlaşılması insan haklarına saygı, anayasal erkler arasındaki denge ile yeterli hukuksal teminatlarda ifadesini bulan yapılar aracılığıyla oluşan bir gerçektir. Bu haklar toplumun tek tek her bir üyesine ve tümüne ait haklardır. Bu nedenle her konuya aynı önemde açılan laiklik de, değerlerin verildiği ve hukuk aracılığıyla korunduğu önemli bir çerçeve olarak değerlendirilebilir. Sempozyum Güney, Doğu ve Kuzey

* Farnsızcadan çeviren Reha Yünlüel.

* Barcelona (İspanya), Mompelye (Fransa), Milano (İtalya), Şçeçin (Polonya) Üniversiteleri Avrupa Anayasa Hukuku’na bağlı Üniversitelerarası Mastır Eş Başkanı İkincil görevi: Avrupa Anayasa Hukuku Araştırma ve Yüksek Öğretim Uluslarötesi Merkezi Koordinatörü "ECONET": Gojuv’daki Vielkopolski Devlet Üniversitesi Uygulamalı Bilimler. Bu raporu bitirdiğim dönemde Milano Üniversitesi ekonomistlerinden Prof. Oscar Garavello aramızdan ayrıldı. Oscar bir ekonomist olarak araştırmalarının önemli bir kısmını hukukumuzun ve aynı zamanda birlikte yaşamamızın buna bağlı olduğuna inanarak Akdeniz havzasına ayırmıştı. Bu mütevazı sayfaları onun bizi aydınlatan sevgili anısına ithaf ediyorum.

Akdeniz kıyılarındaki ülkelerin, dayanışma eksikliklerine ilişkin değerlendirmelerin gösterdiği gibi, değerlerin yerleştirilmesi konusunda önemli bir gelişmeye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir. Bu nedenle yazar günün sentezi olarak, tek başına devletlerin yeteneklerinin ötesine gidebilecek bir çözüm imkânı olarak değerlendirilmeye değer görülmesi bile, sorunu ortaya koymaktadır. İnsan eylemlerinin kendine özgü içbağımlılıkları dikkate alındığında kamunun yararını hedefleyen –cankürenin iyileştirilmesinden başlayıp toplulukları kendi kendilerine yeterli olmaya götürecektir- ortak eylemleri geliştirebilecek sivil toplum örgütlerinin desteklenmesi önemli bir yaklaşım olabilir. Enerji kaynaklarının denetimi, enerji ve hammadde kaynaklarını israf eden bir ekonominin dünya dağıtımı ile savaş risklerinin baskıcı tehlikelerini de beraberinde taşıyan uyumsuzluğun üstesinden gelmek gerçekten de kaçınılmaz olacaktır. Böylesi bir meydan okuma Türkiye'deki siyasi güçlere, genel yararı hedefleyen faaliyetlere dayalı uluslararası bir vatandaşlığı geliştirmesini sağlayan önemli bir ölçüt sağlayarak Akdeniz'in bir ilişkiler merkezi olmasına ilişkin olarak kalmaktadır. Bu faaliyetler cankürenin iyileştirilmesi (ör. Buna paralel olarak, sivil toplum örgütlerinin desteğiyle tamamlanan Afrika Birliği'nin inisiyatifi "Yeşil Sed" şimdiye kadar Senegal'deki sonuçları teşvik ettiğini göstermektedir) yerel imkânlarla yenilenebilir enerjinin üretimi gibi yerel hizmetlerin geliştirilmesi ya da doğayla iç içe ve sehirler arasında adil ticarete önem veren kendine yeter ziraate ilişkin olabilir. Yeni ekonomik dolaşımın ekonomik önemini çoğaltmak yalnızca değerlere yaklaştıkça mümkün, anayasalcılığın semereleri ile dayanıklı olabilir. Değerlendirdiğimiz tüm hükümetlerde mevcut olduğu üzere değerlerin eksikliğinin ötesine gidebilir. Bu nedenlerle değerler, insan haklarına saygıda, açıklık olarak anlaşılan laiklikte ve Akdeniz'in etrafında birlikte yaşayan kültürlerin tarihleriyle oluşmuş ortak bir miras olarak korunabilecek dengelenmiş iktidarda somutlaşmaktadır. Bunca unsura farkındalık Türk anayasakoyucusu için aynı zamanda davet edildiği model rolünü oynayabilmesini sağlamaya kesin bir karar vermesine yardımcı olabilir ki tüm Avrupa kimliği ancak kişi haklarına saygıya dayanan böyle bir nedenin etrafında şekillenebilir.

Anahtar Kelimeler: Anayasa ve İçbağımlılık (Constitution and Interdependence); Avrupa ve Akdeniz'de Değerler, Anayasalar ve Dönüşümler (Values, Constitutions and Transformations in Europe and in the Mediterranean region); Laiklik, Hukuk Devleti ve değerler (Laicity, rule of law and values); Ulusalüstü Vatandaşlık, Anayasacılık ve Dayanışma (Transnational citizenship, constitutionalism and solidarity); Tutumlu Ekonomik Dolaşım ve Yeni Ulusalüstücülük (Non-dissipative economic circulation and New supranationality)

ABSTRACT

The paper develops as a concluding report of the conference held at the University of Marmara on April 27th 2012. The conference aimed at considering the question of the constitutional transformation in Turkey, and first of all the process of approval of a new Constitution, within the context of the transitions, which are taking place within the countries in the Southern shores of Mediterranean, as well as with the significant constitutional questions posed by the European integration, especially in the framework of the present crisis of the public finances. In addressing such a task, the author points out a number of problem concerning: the universal value of the achievements of constitutionalism, the question of the values, the rule of law as a value. For what concerns the different contributions presented, constitutionalism and the rule of law appear achievements which, in the eyes of the contributors may not be set aside. The understanding of the rule of law as a value stems from the fact that, it is only through the structures expressed by the respect of human rights, the equilibrium between the constitutional powers, and sufficient jurisdictional guarantees, that rights may be considered as belonging to all and to each member of the societies. For this reason also laicity, which opens for an equal importance of each subject, may be consider as an important frame, within which values may be implemented and protected through law. The conference has been showing that all the countries looking at the Southern, at the Eastern and at the Northern shores of Mediterranean need to develop of significant progress in the field of the implementation of the values, as the reflexions concerning the deficit of solidarity have been showing. For this reason the author poses the problem on whether, as a synthesis of the day, it would not be worth considering the possibility of solution, which may go beyond the capabilities of the states alone. Taking into account the intrinsic interdependence of human actions, the support to the civil societies which may develop common actions addressed to the common good, starting from recovering the biosphere and to render communities self-sustained, may be an important approach. It would be indeed indispensable to overcome the conflict related to the control of the sources of energy and the world diffusion of an economy dissipating energies and raw materials and carrying with itself the dangers of hegemony and the risks of war. Such a challenge rests, for what concerns the Mediterranean as a center of relations, in a significant measure to the ability to the political forces in Turkey to permit the development of a transnational citizenship, based upon activities addressed to the common good. These activities may be related with recovering of the biosphere (for example in a parallel way, with respect to the “Great Green Wall” an initiative of African Union, which so far is

showing encouraging results in Senegal, achieved with the support of civil society), developing local services such as the ones related to the production of renewable energies basing upon local skills, sustainable agriculture in symbioses with the nature and equitable trade among the cities. To enhance the economic importance of the new economic circulation, which may derive, may be possible only through an approach to the values, which may be consistent with the achievements of the constitutionalism, and may go beyond the deficits of value, which characterize at the present all the governments we considered. For this reasons the values embodied in the respect of the human rights, the laicity understood as openness, and the balanced power ought to be guarded as a common heritage, which developed throughout all the history of the cultures which coexist around Mediterranean. The awareness of such elements may be deciding for Turkish constitution makers, also to permit Turkey to play that role of model to which it is now called, and which may reshape around a reason based upon the respect of the person, all the European identity.

Keywords: *Constitution et Interdépendance (Constitution and Interdependence); Valeurs, Constitutions et Transformations dans l'Europe et la Méditerranée (Values, Constitutions and Transformations in Europe and in the Mediterranean region); Laïcité, état de droit et valeurs (Laicity, rule of law and values); Citoyenneté transnationale, constitutionnalisme et solidarité (Transnational citizenship, constitutionalism and solidarity); Circulation économique non dissipatrice et nouvelle supranationalité (Non-dissipative economic circulation and New supranationality)*

Giriş; 2. İlk değerlendirme: Sivil Toplumun geldiği yer neresidir?; 3. İkinci değerlendirme: Anayasacılığı başka bir şey ile ikâme edebilir miyiz?; 4. Üçüncü değerlendirme: Yasama işi derhal değiştirebilir mi?; 5. Anayasalcılık ve gecisler. 6. Değerler ve kural güçleri. 7. İc bağımlılık, bir topluluğun içerisindeki dayanışma, hukuk. 7. 1. Aynı topluluğun bireyleri arasındaki içbağımlılıklar [interdépendences – ç.n.] ve dayanışma; 7.2. Aynı devletteki topluluğun içerisindeki gruplararası içbağımlılıklar ve dayanışma; 7.3. Farklı devletler arasındaki içbağımlılık ve dayanışma; 8. Yeni bir ulusalüstücülüğün 3 ayağı; 8.1. Cankürenin [biyosfer – ç.n.], ulusalüstü bir anayasal değer olarak korunması; 8.2. Eylem seçenekleri olarak vatandaşlık görevine ilişkin diğer seçenekler; 9. Türkiye: kendisine ait denge kimliğinin diğerleri vasıtasıyla aranması; 9.1. Anayasal kimlik ve dönüşüm. 9.2. Özgürlük ve yeni bir anayasanın nedenleri; 9.3. Değerler ve dönüşüm; 9.3.1. Savurgan bir

ekonominin kurumlarının önüne geçilmesi gerektiği: Kayıtsız bir ekonomik dolaşımın yetersizliği; 9.3.2. Örnek bir Türkiye için: haklar, ulusalüstülük, vatandaş, canküre ve yaratıcı dolaşım

“...Gerçekten Türkiye için, bu ulusüstü vatandaş dönüşümünün yerindeliğinin anlaşılmasının tüm anahtarı, kendi geçmiş bilincinden ve hepimizin geleceği için geçmişinin yararından doğmaktadır. Afrika Birliği nezdindeki faaliyetleriyle, Senegal örneği, ülke için çalışılabileceğini ve doğru olanın da bu olduğunu göstermiştir. Ataları modern çağı açan Türkiye, İstanbul’u, efsane bir teşkilât yeteneğinin tezahürüyle artık hukukun ve avrupa kültürünün başkenti olduğu gösterebilir. Ki İstanbul 16. Yüzyılda Akdeniz’in farklı kıyılarını birleştiren bir imparatorluğun başında yalnızca geçmişin değil aynı zamanda geleceğin de başkentidir. Bunu gerçekleştirmek için herşeyden önce insan haklarının dışardan gelen bir zorlama değil ama bizzat kendisi ve diğerleri için bir yerindeлик ve gerekli olduğu bilincine sahip olmak gerekir: insan haklarına saygı ve teşvik Türkiye’yi bir örnek olarak tutmaya devam edecektir...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

L'ESPACE CONSTITUTIONNEL PAN-EUROPEEN ET MEDITERRANEE ET NOUVELLE SUPRA-NATIONALITE

Pasquale Policastro

Coordinateur du Centre transnationale d'investigation et de haute formation en droit constitutionnel européen "ECONET"

RÉSUMÉ

L'article aborde les processus constitutionnels dans le bassin méditerranéen sous l'optique du pan-européanisme constitutionnel. Il dépasse les clivages entre la sphère politique et le domaine économique d'une part et, entre le niveau national et le niveau supranational d'autre part. Une réflexion sur le constitutionnalisme supra-national nous invite également à développer une approche euro-méditerranéenne qui ne serait pas limitée par un regard du constitutionnalisme eurocentrique. En envisageant les défis et enjeux dus aux ressources énergétiques et au développement soutenable, l'article essaye de décrire la complexité des processus constitutionnels dans le bassin méditerranéen.

Mots-clefs: *Constitution et interdépendence, constitutions et transformations dans l'Europe et la Méditerranée, la laïcité, l'Etat de droit et les valeurs, la citoyenneté transnationale, le constitutionnalisme et la solidarité, la circulation économique non dissipatrice et la nouvelle supranationalité.*

Rapport de synthèse

Pasquale Policastro, co-directeur du Master inter-universitaire conjoint en droit constitutionnel Européen: U.A. Barcelone, U. de Montpellier I, U. de Milan I, U. de Szczecin (affiliation principale)¹

¹ Affiliation secondaire: Université d'Etat de sciences appliquées à Gorzów Wielkopolski. Dans la période que je terminée la rédaction de ce rapport, le professeur Oscar Garavello, économiste de l'Université de Milan, a laissé cet monde. Oscar a dédié une partie signifiante de sa recherche en tant qu'économiste distingué à la Méditerranée, dans la sincère croyance, de notre droit, et au même temps, de notre obligation pour un meilleur déroulement de notre vie ensemble. Je voudrais dédier à sa lumineuse et chère mémoire ces simples pages.

SOMMAIRE

1. Introduction; 2. Une première considération: la société civile, où se trouve-t-elle?; 3. Une deuxième considération: est-ce nous pouvons remplacer le constitutionnalisme?; 4. Une troisième considération: est-ce que la législation peut changer immédiatement la personne?; 6. Valeurs et normativité; 6. Interdépendance, solidarité à l'intérieur d'une communauté, droit; 7. Interdépendance, solidarité à l'intérieur d'une communauté, droit; 7.1. Solidarité et interdépendances entre individus dans la même communauté; 7.2. Solidarité et interdépendance entre groupes dans la même communauté étatique; 7.3. Solidarité et interdépendance entre différent Etats; 8. Les trois piliers d'une nouvelle supranationalité: 8.1. La protection de la biosphère en tant que valeur constitutionnelle à caractère supranational; 8.2. Les autres choix comme des choix d'action qui concernent le rôle de la citoyenneté; 9. La Turquie: la recherche, à travers les autres, de sa propre identité d'équilibre; 9.1. Identité constitutionnelle et transformation. 9.2. Liberté et raisons pour une nouvelle constitution; 9.3. Valeurs et transformation; 9.3.1. La nécessité de dépasser les institutions d'une économie dissipatrice: l'insuffisance d'une circulation économique indifférente; 9.3.2. Droits, supranationalité citoyenne, biosphère et circulation créatrice: pour une Turquie comme modèle;

“...En effet, toute la clef de la compréhension de l'opportunité de cette transformation citoyenne et supranationale pour la Turquie dérive de la conscience de son passé, et de l'utilité de son passé pour le futur de tous. Le Sénégal a montré, à travers ses activités au sein de l'Union africaine, qu'on peut et que c'est convenable de travailler pour le pays. La Turquie, dont les ancêtres ont inauguré l'Age moderne à travers la manifestation d'une capacité organisatrice légendaire peut maintenant montrer que la grande capitale du droit et de la culture européenne, Istanbul, qui pour XVI siècles a été à la tête d'un Empire qui a réuni les différentes rives de la Méditerranée, n'est pas seulement la capitale du passé, mais du futur. Pour réaliser cela, il faut avant tout avoir conscience que les droits de l'homme ne sont pas une imposition en provenance de l'extérieure, mais une nécessité et une opportunité pour soi-même et pour les autres: leur respect et leur promotion, maintiendront la Turquie comme modèle...”

***Makalenin devamına, dergimizin
2012 tarihli 1. cilt 1. sayısından ulaşabilirsiniz***

LES PROCESSUS CONSTITUTIONNELS DANS LE BASSIN MEDITERRANEEN

- 27 Avril 2012 -

Journée organisée dans le cadre de la coopération trilatérale :
Association des recherches en Droit constitutionnel (Turquie),
Association française de Droit constitutionnel, Association tunisienne de
Droit constitutionnel

Lieu : Université de Marmara

Haydarpaşa Kampüsü, 34688 Haydarpasa – Istanbul

Salle : *Ord.Prof.Dr. Reşat Kaynar Salonu*

Tel: + (90) 216 349 84 00 / 1202 - 1203

8.30 Discours d'ouverture

Zafer Gül, Recteur de l'Université d'Ankara

8.45 – 9.45 Rapports introductifs : **Vers le constitutionnalisme
en Méditerranée**

- *“La Turquie face au constitutionnalisme en méditerranée”*

İbrahim Kaboğlu, Professeur de droit constitutionnel à
l'Université de Marmara,

Président de l'Association des recherches en Droit constitutionnel

- *Présentation d'un projet de réseau de constitutionnalistes du
bassin méditerranéen”*.

Bertrand Mathieu, Professeur de droit constitutionnel à l'École
de Droit de la Sorbonne – Paris – Président de l'Association française
de droit constitutionnel, Membre du Conseil Supérieur de la
Magistrature

- *“Présentation de la transition démocratique en Tunisie”*

Yadh Ben Achour, Professeur de Droit public à l'Université de
Carthage, Président de l'Instance Supérieure pour la Réalisation des
objectifs de la Révolution, de la Réforme politique et de la transition
démocratique

- I -**10.00-11.40 : Maghreb - Afrique du nord**

Président de séance : **Dr. Rıza Türmen**, Député du CHP, Membre de la Commission compromissaire pour la (nouvelle) constitution, Ancien juge de la CEDH

“La constitution marocaine de juillet 2011 entre continuité et ruptures”

Nadia Bernoussi, Professeur de droit constitutionnel à la Faculté de droit de Rabat et à l'Ecole nationale d'administration (ENA), vice-présidente de l'Association internationale de Droit constitutionnel

« Les trois commissions de la transition démocratique en Tunisie »

Néji Baccouche, Professeur de droit public à la Faculté de droit de Sfax, Rapporteur général de la commission nationale d'investigation sur la corruption et malversation.

« Les réformes institutionnelles et politiques en Algérie, entre espoir et déception”.

Bachir Yelles Chaouche, Professeur de Droit public à l'Université d'Oran

« La rédaction de la constitution au sein de l'ANC”

Fadel Moussa, Doyen de la Faculté des Sciences juridiques, politiques et sociales à l'Université de Tunis, Membre de l'Assemblée constituante

- II -**11.55 – 13.10 : Machrek -Méditerranée orientale**

Président de séance : **Aslı Aydıntaşbaş**, éditorialiste au Journal *Milliyet*

” Les évolutions constitutionnelles en Egypte depuis la révolution du 25 janvier 2011 ».

Yousri Ellassar, Professeur à la Faculté de Droit de l'Université du Caire

- "Les sources fondatrices du régime politique libanais”

Georges Charaf, Ancien doyen de la Faculté de Droit, des Sciences Politiques de l'Université Libanaise, professeur de sciences politiques à la dite faculté.

- III -**14.00 -15.30 : Le processus pour une nouvelle constitution en Turquie : avancées et difficultés**

Président de séance : **Altan Öymen**, Editorialiste au Journal *Radikal*, ancien député

Ahmet İyimaya, Député de l'AKP, Président de la Commission de Justice, Membre de la Commission compromissoire pour la (nouvelle) constitution

Atilla Kart, Député du CHP, Membre de la Commission compromissoire pour la (nouvelle) constitution

Faruk Bal, Député du MHP, Membre de la Commission compromissoire pour la (nouvelle) constitution

Ayla Akat Ata, Députée du BDP, Membre de la Commission compromissoire pour la (nouvelle) constitution

- IV -**-15.30-17.00 : Méditerranée du Nord : constitutionalisme dans la période de crise**

Président de séance : **Sedat Ergin**, éditorialiste au Journal *Hürriyet*

"L'Europe et le processus constitutionnel en Espagne".

Angel Rodriguez, Professeur de Droit constitutionnel à l'Université de Malaga

- "Les conséquences constitutionnelles de la crise financière en Italie "

Tania Groppi, Professeur de Droit public à la Faculté d'Economie de l'Université de Sienne

« *Les incidences constitutionnelles de la crise financière en France* »

Benoit Jean-Antoine, Maître de conférence de Droit public, Faculté de Droit de l'Université de Rouen

- VI -**17.15 – 19.00 Débat général et conclusion**

Président : Jean Rossetto, Professeur à l'Université François Rabelais de Tours - Doyen honoraire de la Faculté de Droit

Chawki Gaddes, Professeur de Droit constitutionnel à la Faculté des Sciences juridiques, politiques et sociales de Tunis - Secrétaire général de l'Association tunisienne de Droit Constitutionnel

Sibel İnceoğlu, Professeur de droit constitutionnel à l'Université de Bilgi – Istanbul, Vice-Présidente de l'Association des recherches en Droit constitutionnel

Pasquale Policastro, Professeur de Droit constitutionnel et de Droit européen à l'Université de Szczecin (Pologne) et à l'Université de Milan

Dicours de cloture- “ *L'évaluation du processus pour la nouvelle constitution en Turquie*”

Cemil Çiçek, Président de la Grande Assemblée Nationale de Turquie et Président de la Commission compromise pour la (nouvelle) constitution

La journée a été organisée avec le concours de l'Ambassade de France à Ankara et de l'Association des Recherches en Droit constitutionnel ainsi que de LEGAL (maison d'édition et librairie juridique)

La traduction franco-turque simultanée sera assurée.

LEGAL YAYINCILIK

2012 / 1 GÜNCEL FİYAT LİSTESİ

Legalbank (Elektronik Hukuk Bankası) www.legalbank.net ☐ Bir Yıllık Abonelik Bedeli 460 ₺			
Legal Hukuk Dergisi (Aylık) ☐ 2012 yılı 390 ₺ ☐ 2010 yılı 350 ₺ ☐ 2008 yılı 300 ₺ ☐ 2006 yılı 240 ₺ ☐ 2004 yılı 200 ₺ ☐ 2011 yılı 370 ₺ ☐ 2009 yılı 330 ₺ ☐ 2007 yılı 260 ₺ ☐ 2005 yılı 220 ₺ ☐ 2003 yılı 150 ₺			
Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi ☐ 2012 yılı 90 ₺ (6 Aylık)			
Tıp Hukuku Dergisi (6 Aylık) ☐ 2012 yılı 90 ₺		Banka ve Finans Hukuku Dergisi (3 Aylık) ☐ 2012 yılı 190 ₺	
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (3 Aylık) ☐ 2012 yılı 220 ₺ ☐ 2010 yılı 190 ₺ ☐ 2008 yılı 145 ₺ ☐ 2006 yılı 110 ₺ ☐ 2004 yılı 90 ₺ ☐ 2011 yılı 200 ₺ ☐ 2009 yılı 180 ₺ ☐ 2007 yılı 120 ₺ ☐ 2005 yılı 100 ₺			
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi (3 Aylık) ☐ 2008 yılı 75 ₺ ☐ 2007 yılı 65 ₺ ☐ 2006 yılı 25 ₺ (2Sayı)			
Mali Hukuk Dergisi (Aylık) ☐ 2012 yılı 290 ₺ ☐ 2010 yılı 260 ₺ ☐ 2008 yılı 220 ₺ ☐ 2006 yılı 175 ₺ ☐ 2011 yılı 275 ₺ ☐ 2009 yılı 245 ₺ ☐ 2007 yılı 190 ₺ ☐ 2005 yılı 160 ₺			
Fikrî ve Sınai Haklar Dergisi (3 Aylık) ☐ 2012 yılı 190 ₺ ☐ 2010 yılı 170 ₺ ☐ 2008 yılı 140 ₺ ☐ 2006 yılı 110 ₺ ☐ 2011 yılı 180 ₺ ☐ 2009 yılı 160 ₺ ☐ 2007 yılı 120 ₺ ☐ 2005 yılı 100 ₺			
Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi (4 Aylık) ☐ 2012 yılı 145 ₺ ☐ 2010 yılı 125 ₺ ☐ 2008 yılı 105 ₺ ☐ 2006 yılı 80 ₺ ☐ 2011 yılı 135 ₺ ☐ 2009 yılı 120 ₺ ☐ 2007 yılı 90 ₺ ☐ 2005 yılı 50 ₺ (2 Sayı)			
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi (3 Aylık) ☐ 2007 yılı 75 ₺ ☐ 2006-2005-2004 yılları (8 Sayı) 65 ₺			
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (6 Aylık) ☐ 2012 yılı 90 ₺ ☐ 2010 yılı 35 ₺ ☐ 2009 yılı 35 ₺ ☐ 2008 yılı 60 ₺ ☐ 2007 yılı 60 ₺ ☐ 2006 yılı 60 ₺ ☐ 2011 yılı 85 ₺			
İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi (6 Aylık) ☐ 2012 yılı 90 ₺			Paket Abonelik İndirimleri
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (6 Aylık) ☐ 2010 yılı 45 ₺ ☐ 2008 yılı 45 ₺ ☐ 2006 yılı 45 ₺ ☐ 2009 yılı 45 ₺ ☐ 2007 yılı 45 ₺			Dergi Miktarı İndirim
Dergilerimizi veya Paket Aboneliklerimizi Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödememiz halinde ayrıca (paket + kadem indirimi yapıldıktan sonra) % 10 indirim uygulanacaktır.			2 % 3
			3 % 6
			4 % 10
			5 – 7 % 15
			8 – 10 % 20
			11 - 13 % 25
			14 + % 30

PTT / Posta Çeki Hesap No: 1052845

BANKA ADI	ŞUBE	ŞUBE KODU	HESAP NO	IBAN NO
Yapı Kredi Bankası	Moda	217	60825788	TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88
Finansbank	Moda	919	10976850	TR53 0011 1000 0000 0010 9768 50
Garanti Bankası	Moda	124	6299549	TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49
Akbank	Moda	256	0048668-8	TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68
Türkiye İş Bankası	Hasanpaşa	1166	332004	TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04

Türkiye İş Bankası'na Yapacağınız Havaleler Ücretsizdir

Legal Yayınevi San. ve Tic. Ltd. Şti.

Caferağa Mah. Bahariye Cad. Çam Apt. No: 63 D: 6. 34710 Kadıköy / İstanbul

Tel: (0216) 449 04 85 - 86 Faks: (0216) 449 04 87

legal@legal.com.tr

www.legal.com.tr

LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS

Abonelik için Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87
www.legal.com.tr abone@legal.com.tr
Bahariye Caddesi Çam Apt. No:63/6 Kadıköy – İstanbul
Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) 60825788 (IBAN No: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)
Finansbank (Moda Şubesi - 919) 10976850 (IBAN No: TR53 0011 1000 0000 0010 9768 50)
Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) 6299549 (IBAN No: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)
Akbank (Moda Şubesi - 256) 0048668-8 (IBAN No: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)
Türkiye İş Bankası (Hasanpaşa Şubesi - 1166) 332004 (IBAN No: TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04)
Türkiye İş Bankası'na Yapacağımız Havaleler Ücretsizdir • PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845

LEGAL SİPARİŞ FORMU			
ABONELİK BİLGİLERİ		FATURA BİLGİLERİ	
Ad Soyad / Ünvan :		Ad Soyad / Ünvan :	
Adres :		Adres :	
Telefon :		Vergi Dairesi :	
Faks :		Vergi No / TC No :	
Cep Telefonu :		E-Posta :	
Programın Adı	Abonelik Süresi	Kullanıcı S.	Fiyatı
Legalbank			
Dergi Adı	Abone Olunan Yıllar		Fiyatı
Legal Hukuk Dergisi			
Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi			
Legal Mali Hukuk Dergisi			
Legal Fikri ve Sınai Haklar Dergisi			
Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi			
Legal Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi			
Legal Banka ve Finans Hukuku Dergisi			
Legal Tıp Hukuku Dergisi			
İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi			
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası			
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi			
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi			
Legal Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi			
Kitabın Adı	Yazarı	Adet	Fiyatı
() Nakit İndirimi % 10 () Paket İndirimi % () Kıdem İndirimi %		TOPLAM FİYAT :	

() Kredi Kartı ile Ödemek İstiyorum

() Nakit Ödemek İstiyorum

Kartın Üzerindeki İsim :

Banka Havalesi ()

Kart No:

Posta Çeki ()

Son Kullanma Tarihi :

Elden ()

CVV2 No :

Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmanızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmanız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum.

Tarih:/...../.....

Abone İmza:

Şirket Temsilcisi:

Legal Yayıncılık 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

LEGALBANK ABONELİK FORMU
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LAW DATABASE

LEGAL YAYINCILIK SAN. VE TIC. LTD. STI.

Abonelik İçin Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87
www.legalbank.net abone@legalbank.net

LEGALBANK ABONELİK FORMU			
Mevzuat ve Kararlar Bankası (www.legalbank.net)			
Abonenin		Fatura Bilgileri	
Adı -Soyadı		Adı -Soyadı	
Firma		Firma	
Adres		Adres	
T.C. Kimlik No.		T.C. Kimlik No.	
Telefon		Vergi Dairesi	
Cep Telefonu		Vergi No.	
E-Posta (abone isminiz olarak kullanılacaktır)		Kullanıcı Adedi	
1 Yıllık (1 Kullanıcı) Abonelik Bedeli 460 ₺			
Banka Hesabına Ödeme			
☐ Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) Hesap No. 60825788 (IBAN NO: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)			
☐ Finansbank (Moda Şubesi - 919) Hesap No. 10976850 (IBAN NO: TR53 0011 1000 0000 0010 9768 50)			
☐ Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) Hesap No. 6299549 (IBAN NO: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)			
☐ Akbank (Moda Şubesi - 256) Hesap No. 0048668-8 (IBAN NO: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)			
☐ T. İş Bankası (Hasanpaşa Şubesi- 1166) Hesap No. 332004 (IBAN NO: TR34 0006 4000 0011 1660 3320 04)			
T. İş Bankası'na Yapacağımız Havaleler Ücretsizdir			
Posta Çeki İle Ödeme			
☐ PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845			
Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde		Sadece	
ödemeniz halinde % 10 indirim uygulanacaktır.		Kredi Kartına	
		4 Taksit	
		yapılmaktadır	
			
Adı Soyadı		Banka	
Kredi Kart No	<input type="text"/>		<input type="text"/>
☐ VISA	☐ MASTERCARD	Son Kullanma Tarihi	<input type="text"/>
Ödeme Şekli	Tarih	Tutar	
Peşinat			Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmamızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmamız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum. İş bu abonelik sözleşmesi, www.legalbank.net sitesindeki mevzuat kararlar bankası 1 yıllık abonelik hizmetini kapsamaktadır.
Toplam			

Legal Yayıncılık 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

Tarih/.....

Abone İmza

Şirket Temsilcisi İmza

